

Hallitus 24.2.2016

TOIMINTAKERTOMUS

ja

TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2015

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1. JOHDON KATSAUS	2
1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	2
1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA	2
1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2015	4
1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet	4
1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet.....	5
1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	6
2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	7
2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA	7
2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA.....	9
2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA	10
2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA.....	11
3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	13
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA	13
Strategiatyö ja johtaminen	13
Viestintä	15
Julkiset hallintotehtävät	16
Lupahallinto.....	17
Lakisääteiset vakuutukset	17
Metsästäjärekisteri.....	18
Riistavahinkorekisteri.....	19
Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut.....	19
Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät	20
Muut julkiset hallintotehtävät	21
Kestävä riistatalous.....	23
Riistakantojen hoitosuunnitelmat.....	23
Riistatieto	24
Riistakantojen verotussuunnittelu	24
Kestävä metsästys.....	26
Riistavahinkojen estäminen	26
Riistatalouden edistäminen	27
Palvelut	29
Asiakaspalvelu ja neuvonta	29
Uuden metsästäjän palvelut	29
Metsästäjäpalvelut.....	30
Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi.....	30
Sisäiset palvelut	31
Tukipalvelut/sisäiset palvelut.....	31
Taloushallinto ja hankinnat.....	32
Informaatiopalvelut	32
3.2. PALVELUKYKY JA LAATU	33
3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	33
3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS.....	34
3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA JA AIKAANSAANNOSKYKY	35
Henkilöstöstrategiset linjaukset.....	35
Vuoden 2015 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	35
Henkilöstötietoja	36
4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	37
5. TILINPÄÄTÖS	39
5.1. TULOSLASKELMA.....	39
5.2. TASE	40
5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	41
5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYÖSTÄ	49
5.5. ALLEKIRJOITUKSET	50
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	50
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	50
5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT	51
6. LIITTEET	52

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2015–31.12.2015. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2004).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohjaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tulosraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2013–2015 tai ovat vuoden 2015 avaintulos.

Arvio toteutumisesta

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat (tasekirja ja tilintarkastuskertomus) esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-alueita ovat laatineet alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintatiedot, joka on käsitelty alueellisessa riistanneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa. Raportit ovat tallennettu Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen TTS-suunnitelmaan sisältyy analyysi toimintaympäristön muutoksista. Vuoden 2015 osalta on syytä kirjata seuraavat huomiot:

- kansalaisten kritiikki harjoitettua suurpetopolitiikkaa (etenkin susi) kohtaan on jatkunut ja on saavuttamassa yhä radikaalimpia muotoja. Ilmiö vaikeuttaa riistahallinnon toimintaa myös muilta osin.
- valtiontalouden kestävyysvaje rajoittaa myös julkisen riistakonsernin toimintaa. Kasvavista tehtävistä on selvittävä vähenevillä resursseilla. Kilpailu erityisesti tutkimusrahoituksesta on kiristynyt, mikä näkyy myös riistantutkimuksen fuusioitumisena Luonnonvarakeskukseen. Kiristynyt kilpailu resursseista ja saattaa jatkossa vaikeuttaa myös riistakantojen tilan ja kehityksen seuranta. Myös sähköisten asiakaspalvelumuotojen ja tietojärjestelmien kehittäminen kärsii niukoista taloudellisista resursseista, vaikka sähköisten palveluiden kehittäminen nähdään yhdeksi keskeisimmistä keinoista julkishallinnon palvelutason säilyttämiseksi ja kustannustehokkuuden parantamiseksi.
- vuonna 2015 maksettujen metsästyskorttien lukumäärä oli Innofactor Software Oy:n ilmoittaman tiedon perusteella 306 277, joten maksettujen metsästyskorttien määrä laski 265 metsästyskortilla vuoteen 2014 verrattuna. Lasku jatkui jo kolmatta vuotta peräkkäin. Kuitenkin naisten määrä lisääntyi 1 516 metsästäjällä (+7,6 %). Naisten kokonaismäärä oli 21 706.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Suomen riistakeskuksen strategia päivitettiin vuonna 2013. Päivitystyö tehtiin synkronissa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan strategiaan, jonka motto on: ”Ruoka ja luonnonvarat – hyvinvointia elinvoimaisesta luonnosta”. Suomen riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija, joten riistakeskuksen strategiseksi päämääräksi otettiin konsernin yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Uudeksi

keskeiseksi päämääräksi tuli: ”Riistatalous luo hyvinvointia”. Tämä painottaa riistakeskuksen monipuolista palveluroolia metsästyskortin maksajien suuntaan. Riistatalouden hyvinvointiarvo riippuu paitsi riistakannoista myös siitä, kuinka moni kansalainen metsästää ja kuinka aktiivista hänen harrastuksensa on. Toimintavuoden aikana valmisteltiin muutos riistakeskuksen prosessiorganisaatioon. Uudeksi ydinprosessiksi määriteltiin ”Hyvinvointia riistataloudesta”, mikä toteutetaan toiminnallisena läpileikkaavana prosessina. Uudessa määrittelyssä otetaan huomioon myös riistan taloudellisen hyödyntämisen ja elinkeinolliset mahdollisuudet hyvinvoinnin tuottajana.

Ohjaavan ministeriön henkilöstöresurssien vähyys on vaikuttanut tulossopimusneuvotteluissa kirjattujen tulosten toteuttamiseen. Useat ministeriön yhteistyössä tehtävät tai säädösmuutoksia edellyttävät avaintulokset ovat jääneet toteutumatta.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen viides toimintavuosi ja toiminnan voidaan katsoa organisaatiomuutoksen jälkeen jo vakiintuneen. Kun nyt pystyttiin muutoksen tekemisen sijasta keskittymään itse ydintoimintoihin, mikä näkyy positiivisesti myös tuloksessa.

- Toimintavuoden aikana toteutettiin kannanhoidollisen sudenmetsästyksen ensimmäinen kokeilu vuosi, joka koettiin laajalti hyväksi uudeksi avaukseksi. Muutoinkin aloitettiin sudenhoitosuunnitelman määrätietoinen jalkautus.
- Riistatiedon digitalisointia on viety pitkien harppauksien eteenpäin Oma riista -palvelun kehittämisen myötä. Suomen riistakeskuksella on johtava rooli riistakonsernin yhteisten tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kehittämisessä.
- Keskustelu riistataloudesta hyvinvointipalveluiden tuottajana on jatkunut alan toimijoiden keskuudessa. Riistatalouden materiaalisia ja virkistykseen liittyviä arvoja esitellään alan lehdistössä ja myös alan elinkeinolliset mahdollisuudet ovat esillä maaseudun kehittämisessä.
- Kestävän riistatalouden prosessit ja hankkeet ovat menestyneet hyvin ja niille on saatu merkittävää ulkopuolista rahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen luonnonhoito- ja luonnonsuojelustrategia ja Riistametsänhoidon hankekokonaisuus ovat saaneet paljon huomiota sidosryhmiltä.

Maanomistajien ja riistaväen yhteistyö arkielämän hoidossa koetaan tehokkaaksi tavaksi hoitaa maa- ja metsätalousalueiden monimuotoisuutta. Myös tietoisuus metsästäjien roolista luonnon-suojelualueiden hoidossa on edelleen lisääntynyt.

- Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö sai osakseen laajenevaa kansainvälistä kiinnostusta. Etenkin Suomen aktiivisuus kansainvälisen taigametsämetsänhoidon hoitosuunnitelman koordinoijana ja päivitetty susikannan hoitosuunnitelma ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta Suomen tapaan edistää osallistavaa riistapolitiikkaa.
- Julkiset hallintotehtävät on hoidettu nopeasti ja objektiivisesti. Asioiden käsittelyajat ovat olleet kohtuullisia ja muutoksenhakuina tehdyt valitukset ja niistä saadut valitusratkaisut ovat osoittaneet riistakeskuksen päätöslinjan toimivaksi. Myös kielteinen asiakaspalautte on vähentynyt, mikä johtuu siitä, että lupahallintoasiakkaat ovat omaksuneet riistahallintouudistuksen tuottamat menettelytavat osaksi omia rutiinejaan. Lupahallintobyrokratian vähentämiselle on kuitenkin edelleen suuri tarve.
- Yleisölle ja metsästäjille suunnatut palvelut saivat asiakastutkimuksissa erinomaisia arvosanoja.
- Myös riistanhoitoyhdistysten tukiprosessissa on tehty paljon töitä. Asiakastyytyväisyyttä vähentää kuitenkin se, että riistahallintouudistus ulotti riistanhoitoyhdistyksiin paljon sellaista lainsäädäntöä, joka sopii huonosti vapaaehtoistyönä tehtävään julkiseen palveluun. Lainsäädännön kehittämistyöhön näiden vaikeuksien voittamiseksi on tarvetta ja työhön on jo ryhdytty. Maa- ja metsätalousministeriön organisaatiomuutokset ja resurssivähennykset ovat kuitenkin hidastaneet säädösvalmistelun etenemistä.
- Viestintää on edelleen kehitetty voimakkaasti asiakaslähtöiseksi. Tulokset näkyvät myös asiakastutkimusten tuloksissa ja muutokset ovat olleet oikean suuntaisia ja näkyviä.
- Tukipalveluissa alkavat näkyä toimintojen keskittämisen ja sähköisten palveluiden edut. Sähköiset kokousjärjestelmät ovat kääntäneet matkakulut laskuun. Työpanosta siirretään edelleen tukitoiminnoista ydintoimintoihin.
- Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on hyvässä vauhdissa. Riistakonsernin it-strategia korostaa konsernin toimijoiden yhteistä tietojärjestelmäarkkitehtuuria, mutta jättää to-

teutusvastuun laitosten ketterin menetelmin hoidettavaksi. Julkishallinnon kustannusleikkaukset kuitenkin hidastavat toteuttamista.

Valtionhallinnon tulosohejauksessa edellytetty vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaritiedon keruu toimii täydessä laajuudessaan riistakeskuksen osalta. Osa mittareista on kuitenkin riistakonsernin yhteisiä ja mittaritotyö on jäänyt mm. maa- ja metsätalousministeriön ja riistantutkimuksen organisaatiouudistuksen jalkoihin.

Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmaprosessi on lähtenyt hyvin käyntiin riistakeskuksessa ja suunnitelmien jalkauttaminen on ollut tehokasta.

Suurpetopoliitiikan evaluointi vuonna 2013 ja uuden sudenhoitosuunnitelman linjaukset ovat nostaneet entisestään odotuksia ja vaatimuksia suurpetopoliitiikan toimenpiteistä. Sudenhoitosuunnitelman mahdollisimman tehokas jalkauttaminen olisi vaatinut lisäresursseja, joita ei ole saatu. Siitä huolimatta kaikki hoitosuunnitelman kehittämishankkeet on käynnistetty. Tilanteen parantaminen edellyttää riistakeskukselta resurssien vähetessä tehtävien priorisointia ja joistakin muista vanhoista tehtävistä luopumista.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2015

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön kolmivuotisen tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Vastaa suden hoitosuunnitelman täytäntöön panosta	Kaikki hoitosuunnitelmassa kuvatut hankkeet (9) on käynnistetty. Peto-yhdyshenkilöiden koulutusmateriaali on uusittu ja koulutukset ovat käynnissä alueilla.
Osallistuu riistaneuvostotyön arviointityöhön	Ei toteutunut, koska hanke ei käynnistynyt riistakeskuksesta riippumattomista syistä.
Vastaa hirven hoitosuunnitelman täytäntöönpanosta	Toteutunut, jatkuu.

Hirvikannan hoitosuunnitelmatyötä on edistetty useilla eri kehityshankkeilla. Hirvitalousalueperustaista verotussuunnittelua sovellettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2015 aikana ja kokemukset olivat hyviä. Kannan rakenteen parantamiseen tähtäävä työ aloitettiin kaikilla alueilla. Tavoitteen tukemiseksi tuotettiin laadukasta koulutusmateriaalia. Hirvitietojärjestelmän kehittämistä jatkettiin yhteistyössä Luken kanssa.

Hirvikannan hoitosuunnitelman toteutumista seurataan teemakohtaisten kokonaisuuksien avulla. Näitä ovat:

- 1) Hirvikannan säätelyprosessin kehittäminen, toteutusaste noin 85 %
- 2) Hirvikannan hoitoon liittyvien tietoprosessien kehittäminen, toteutusaste noin 75 %
- 3) Hirvikannan säätelyn yhteiskunnalliset vaikutukset, toteutusaste noin 35 %

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslain muutosprosessiin osallistuminen	Osallistumisvalmius on ollut, mutta työ ei ole edennyt riistakeskuksesta riippumattomista syistä alkuvuoden aikana. Säädosmuutosten valmistelu käynnistyi loppuvuoden aikana.
---	---

Kivuton ansastus -sopimuksen toimeenpano yhdessä MMM:n kanssa	Toteutunut ja jatkuu myös osana lain-säädännön muutostyötä
---	--

Suomen riistakeskus käynnisti yhteistyön Ruotsin kanssa loukkujen testaamisesta ja tyyppihyväksynnästä vastaavien toimijoiden kanssa. Kanu-loukun tyyppihyväksyntähakemus toimitettiin Ruotsin ympäristöviranomaiselle ja kenttätetit aloitettiin riistakeskuksen ja Ruotsin maatalousyliopiston yhteistyönä. Kenttätestaus sujui oletettua hitaammin ja sitä jatketaan vuoden 2016 aikana.

Suomen riistakeskus on osallistunut sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvään lainsäädäntövalmistelutyöhön.

Riistakeskus/ metsäkeskus yhteistyön kehittäminen itsenäisinä organisaatioina	Toteutunut ja jatkuu
---	----------------------

Suomen riistakeskuksen ja Suomen metsäkeskuksen johtoryhmien jäsenet ovat jatkaneet säännöllisiä keskusteluja yhteistoiminnan osa-alueista. Aiheina ovat olleet sekä metsä/riista -substanssikysymykset että tukipalveluiden järjestäminen.

- Yhteistyö Keski-Suomen Metsoparlamentti -hankkeessa
- Yhteinen Life+ -hankehakemus (Taiga Grouse) on päivitetty palautteen perusteella ja jätetty EU-komissiolle
- Yhteistyö METSO-rahoitteisessa Askel riistametsään -hankkeessa
- Yhteistyö Suomen metsäsäätien rahoittamassa Kipinä riistametsänhoitoon -hankkeessa
- Yhteistyö Riistakolmioiden poikuetiedot metsätaloussuunnittelussa -hankkeessa
- Toimitilojen osalta kartoitettiin synergiahyödyt ja aluetoimistojen osalta ryhdyttiin asianmukaisiin toimenpiteisiin
- Suomen riistakeskuksen tietoturvahankkeessa hyödynnettiin Suomen metsäkeskuksen kokemuksia tietoturva-asetuksen mukaisen perustason saavuttamisesta

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö jatkuu TTS-linjausten mukaan	Toteutunut ja jatkuu
--	----------------------

Suomen riistakeskuksen henkilöstölinjausten mukaisesti työpanosta siirretään tukipalveluista ydintoimintoihin. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssihenkilöissä, joita palkataan pääosin hankkeisiin.

Riistakeskuksessa toimi vuoden 2015 aikana aluetoimintojen kehittämisryhmä, joka valmisteli prosesseille tehostamistoimenpiteitä alueilla tapahtuvien toimintojen kehittämiseksi ja yhdenmukaistamiseksi. Nämä toimenpiteet julkistettiin henkilöstölle loppuvuonna ja niitä aletaan toteuttaa vuonna 2016.

Toimitilojen osalta tapahtui vuonna 2015 merkittävä kehitys, kun keskustoimisto muutti Helsingin Itäsalimesta Tapanilaan asianmukaisiin toimistotiloihin. Samalla lakkautettiin perinteinen varastotoiminta ja logistiikkapalvelut ulkoistettiin.

Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan aktiivisesti rutiinotoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä yksittäistä metsästäjää, metsästyseuroja ja -seurueita sekä riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia ominaisuuksia. Tavoitteena on, että 50 % hirveä metsästävistä seuroista tai seurueista asioi sähköisesti vuoden 2016 metsästyksen raportoinnin osalta.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista) etenee	Toteutunut
--	------------

Riistakonsernin tietohallintostrategiassa visiona on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä yhteisen arkkitehtuurin mukaisuus kuitenkin siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta on laitoksilla.

Riistakeskus on vuoden 2015 ajan osallistunut riistakonsernin IT-työryhmän työhön sekä johtanut itsenäisesti vapaamuotoista laitosten IT-vastaavien yhteistyötyhmää. Tarkoituksena on ollut yhtenäisen vision toteutuksen varmistaminen ja järjestelmien yhteinen kehittäminen.

Oma riista -palvelun tunnistautumissysteemi otettiin vuonna 2015 käyttöön Riistavahinkorekisterissä. Se suunniteltiin käyttöön otettavaksi myös Metsähallituksen lupamyöntijärjestelmissä. Näin päästään olennaisten samaa asiakasryhmää palvelevien järjestelmien osalta aiempaa laajemmin yksien tunnusten käyttöön.

Luonnonvarakeskuksen hirvitietojärjestelmä -hankkeen osalta riistakeskus on ottanut vastuun tietojen keruun järjestelmän luomisesta osana Oma riista -palvelua. Vuonna 2015 toteutettiin Hirvitieto-pilotti, johon osallistui 40 hirveä metsästävää metsästysseuraa ja -seuruetta. Pilotin kokemusten ja mahdollistaman kehitystyön pohjalta Oma riista -palvelun hirvitieto-laajennus otetaan käyttöön vuonna 2016.

Vuonna 2015 integroitiin Metsästäjärekisteri Oma riista -palveluun rajapinnan kautta ja mahdollistettiin metsästäjän rekisteritietojen näkyminen hänen omassa näkymässään Oma riista -palvelussa. Saalistietojen sähköistä palauttamista kehitettiin ja myös muiden havaintotietojen ilmoittaminen mahdollistettiin.

Rhy-toiminnan kehittämishanke ja valtionapujen jakopuusteiden uudistus	Toteutunut kehittämishankkeen osalta. Valtioavustusperusteudistus ei ole edennyt osin riistakeskuksesta riippumattomista syistä. MMM on käynnistänyt valmistelutyön.
--	--

Rhy-toiminnan kehittämishankkeessa on selvitetty riistanhoitoyhdistysten yhteistoimintamahdollisuuksien erilaisia vaihtoehtoja mm. toteutuneiden yhdistymisten perusteella. Tiettyjen keskeisten toimintojen osalta kyettiin pilotoitien pohjalta toimintavuoden aikana kehittämään toimivia malleja, mm. SRVA -hälytyspuhelinjärjestelmä.

Maa- ja metsätalousministeriö on ryhtynyt pohtimaan riistanhoitoyhdistysten valtionavustusten jakopuusteiden kehittämistä.

Riistakeskus ottaa vastuun riistakonsernin kehittämis- ja koulutus- sekä neuvontahankkeiden rahoittamisesta	Toteutunut
---	------------

Vuonna 2015 riistakonsernin strategian jalkauttamiseen ulkopuolista tilattaviin hankkeisiin saatiin 100 000 € yleisavustus. Avustuksella rahoitettiin seuraavat hankkeet:

- ABC ampumakoulutusjärjestelmän kehittäminen /Suomen Metsästäjäliitto ry
- Metso -nuorisoleirit /Suomen Metsästäjäliitto ry
- Riistatalouden hyvinvointivaikutusten selvitys /LUKE

Suomen Metsästäjäliitto ry on esittänyt hankkeittensa tuloksista raporttinsa. Luonnonvarakeskuksen kanssa yhteistyössä laadittavan riistatalouden hyvinvointivaikutuksia koskevan selvityksen maksatus siirtyi vuoden 2016 puolelle.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan ja toiminnan suunnittelussa huomioon julkisen riistakonsernin strategiassa vahvistetut vaikuttavuustavoitteet ja strategiset päämäärät. Suomen riistakeskus toimii kiinteässä yhteistyössä julkisen riistakonsernin toimijoiden kanssa yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi.	Toteutunut
---	------------

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut riistakonsernin johtoryhmässä sovittulla tavalla, liite 1 taulukko 1. Tunnusluvut eivät ole muilta osin vielä käytettävissä.

Suomen riistakeskuksen strategia päivitettiin vuonna 2013.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteitä yhteisen strategian toteuttamiseksi ja tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltuna yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

Vaikuttavuustavoitteiden toteutumisen mittariluvut on esitetty liitteen 1 taulukossa 2 ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat kehittämis- ja innovaatiohankkeet on esitetty liitteessä 2.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vastata riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta	Toteutunut
---	------------

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu
- strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä

Suomen riistakeskus valmisteli vuonna 2014 Suomen susikannan hoitosuunnitelman, joka vahvistettiin alkuvuodesta 2015.

Suomen riistakeskus koordinoi vuonna 2014 kansainvälisen taigametsähanhikannan hoitosuunnitelman laatimista yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Luonnos valmistui alkutalvesta 2014 ja AEWA hoiti jäsenvaltioiden kuulemisen. Suunnitelma vahvistettiin AEWA:n jäsenmaiden osapuolikokouksessa Saksassa 2015.

Hoitosuunnitelmatyötä kuvataan yksityiskohtaisemmin Riistakantojen hoitosuunnitelmat -osiossa.

Ottaa toiminnassaan, ml. julkiset hallintotehtävät, huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian toimenpiteet.	Toteutunut
---	------------

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu, ilves, ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, taigametsähänhi ja hylikeet. Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen

tähtäävä Kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat.

Julkisten hallintotehtävien hoitamisessa on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamissa rajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Kehittää ja tukea suurpetoyhdyshenkilöverkoston toimintaa yhteistyössä RKTL:n ja riistanhoitoyhdistysten kanssa sekä edistää vapaaehtoisuuteen perustuvien muiden riistakantaseurantojen toteuttamista ja havaintojen ja terveystietojen toimittamista tutkimuslaitoksille.	Jatkuvaa
---	----------

Suurpetoyhdyshenkilöverkoston toimintaa tuettiin alueilla kouluttamalla suurpetoyhdyshenkilöitä Luonnonvarakeskuksen hallinnoiman Tassu-järjestelmän käyttöön. Lisäksi osallistuttiin uuden Tassu-version päivitys- ja kehitystyöhön. Suomen riistakeskus kehitti riistan tutkimuksen ja riistanhoitoyhdistysten toimijoiden yhteistoimintaa, ja kannanarviointien menetelmiä kehitettiin Suurpetojen lumijälkilaskennat -hankkeella. Myös Suomen Metsästäjäliitto ry osallistui laskentojen suunnitteluun ja siihen liittyvään viestintään.

Kehittää yhteistyössä julkisen riistakonsernin toimijoiden kanssa saalistilastointia sekä muita riistatietovarantoja riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi	Jatkuvaa
--	----------

Oma riista -palvelua kehitettiin erityisesti saalistietojen keruuta silmällä pitäen. Valtaosa pyynti- tai erikoisluvilla ilmoitetusta saaliista hirvieläimiä lukuun ottamatta ilmoitettiin jo vuoden 2015 aikana sähköisesti. Omaan riistalokiin voi metsästäjä jättää kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon.

Lupahallintojärjestelmästä siirtyvät lupatiedot Oma riistaan olennaisten lajien osalta. Näin luvansaaja näkee palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset ilmoitukset.

Hirvitietohankkeessa pilotoitiin kolmen riistakeskusalueen osalta hirvitieto-ominaisuuksia yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Pilotoitavina olivat kaikki hirvenmetsästyksen liittyvät metsästyksen aikaiset ilmoitukset ja havainnot. Myös riistaan liittyvät muut havaintotiedot voitiin ilmoittaa loppuvuonna kaikkien lajien osalta.

Oma riista -palveluun rakennetaan lähes samanaikaisesti selainkäytön lisäksi mobiilipalvelut kolmelle käyttöjärjestelmälle.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin Riistavahinkokisterin ylläpidon ohjausryhmään, yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa.

Kansainväliset asiat

<p>Osallistua riistatalouden kansainvälisen yhteistyön kehittämiseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – luomalla valmiutta osallistua Suomen valtion edustajana kansainvälisten sopimusten ja EU:n hallintokomiteoiden työhön – osallistumalla riistahallintoviranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön – vastaamalla kansainvälisen riistansuojelujärjestön CIC:n Suomen delegaation sihteeripalveluista ja osallistuu CIC:n toimintaan 	Toteutunut
--	------------

Suomen riistakeskuksen asemoitumista riistatalouden kansainväliseen yhteistoimintaan selkeytti vuonna 2012 laadittu kansainvälisyysstrategia. Kansainvälinen työ nähdään valtionhallinnon organisaatioiden välisenä tiedonvaihtona ja suhdetoimintatyönä ja toisaalta Suomen riistakeskuksen ydinprosessien konkreet-

tisena työnä riistatalouden edistämiseksi ja toimintaedellytysten turvaamiseksi. Haasteena on kuitenkin kansainväliseen työhön suunnattavien osaamisresurssien niukkuus.

EU-28-maiden riistatalousjohtajien yhteistyöfoorumi kokoontui kolmannen kerran. Suomen edustajana Prahan kokouksessa oli riistakeskuksen riistatalouspäälikkö. Kokouksen pääaiheet olivat kansainvälinen eurooppalainen suurpetopolitiikka ja yhteistyö muuttavien vesilintuvarojen hallinnoinnissa. Foorumin työ jatkui läpi vuoden muun muassa erilaisten suurpetokantojen hoitoon liittyvien käytäntöjen kartoituksilla ja maakohtaisilla kyselyillä. Foorumi avusti myös eri maiden ministereitä riista-asioiden linjaamisessa.

Viranomaisyhteistyö Baltian maiden kanssa jatkui ja sitä toteutettiin yhteistyössä MMM/LUOVI:n (luonnonvaraosaston) kanssa.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui maa- ja metsätalousministeriön nimeämänä Suomen edustajana kansainvälisessä Wetlands International -organisaation toimintaan.

Suomen riistakeskuksen edustaja osallistui HELCOM:in työhön Seal expert -ryhmän jäsenenä.

Suomen riistakeskuksen suurpetoasiantuntija osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittamaan EU:n suurpetopolitiikkaa tukevaan hankkeeseen, jonka yhteydessä suurpetoasiantuntija osallistui muun muassa eurooppalaisia suurpetokantoja koskevien toimenpidesuunnitelmien viimeistelyyn ja julkaisemiseen. EU-tason dokumentti ”Key actions for Large Carnivore populations in Europe” julkaistiin tammikuussa 2015. Lisäksi osallistuttiin Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön yhdessä valmistelemaan vastaukseen EU:n lintu- ja luontodirektiivien toimivuustarkastukseen (Fitness Check of the Birds and Habitats Directives / EU Nature Legislation) liittyen.

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa suurpedoista ja niiden liikkeistä raja-alueiden läheisyydessä. Myös Venäjän suuntaan (Petroskoi) ylläpidettiin kontakteja.

Suomen riistakeskuksen edustaja toimii CIC:n edustajana AEWA:n teknisessä komiteassa. Tehtävään kuuluu erityisesti edistää muuttavien riistavesilintujen kestävä käytön huomioon ottamista AEWA:n toiminnassa. Riistakeskuksen edustaja kuuluu teknisen komitean neljään eri työryhmään, joiden tehtävät koskevat muun muassa metsästystä, vesilintuihin kohdistuvien häiriöiden hallintaa ja raportointia. Työryhmät valmistelivat asiakirjoja ja päätöslauselmaluonnoksia AEWA:n vuonna 2015 pidetylle osapuolikokoukselle.

AEWAN kuudes osapuolikokous pidettiin Bonnissa marraskuussa 2015. Riistakeskuksen edustajat osallistuivat kokoukseen Suomen delegaation jäsenenä ja CIC:n edustajana. Metsähanhen ja allin kansainväliset hoitosuunnitelmat hyväksyttiin. Allin ja tukkakoskelon luokitukset tiukkenivat luokkiin, joissa metsästy tulisi kieltää. Taigametsähanhen kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpano aloitetaan 2016 Suomen riistakeskuksen johdolla yhteistyössä AEWA:n sihteeristön kanssa. Keskeisin toimenpide on kansainvälinen metsästyssäätelyjärjestelmän (Adaptive Harvest Management – Sopeutuvan metsästy) luominen.

AEWA teki aloitteen Luoteis-Euroopan hanhikantojen koordinoitusta hoidosta (Multispecies Goose Platform). Lyhytnokka-, meri-, taigametsähanhi- ja valkuposkihanhi esiintyvät pitkälti päällekkäisillä alueilla, ja kannanhoidon perushaasteet ovat samankaltaisia. Yhteisesti koordinoitu hanhikantojen hoito toisi synergiaetuja ja mahdollistaisi paremman kokonaiskuvan luomisen sekä lisäksi toiminnan vaikuttavuutta. Taigametsähanhen kansainvälisen hoitosuunnitelman toimeenpano on suunniteltu toteutettavaksi osana tätä isompaa kokonaisuutta. Goose Platformia rakennetaan ja toimintamallista sovitaan 2016.

2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistämme riistatalouden moninaisten hyvinvointivaikutusten tunnistamista ja arvostusta	jatkuvaa
---	----------

Suomen riistakeskuksessa on avattu vuonna 2012 strategiaan otetun uuden tavoitteen merkitystä toiminnalle. Sen vaikutusta organisaation toimintastrategiaan pohdittiin strategiapäivityksen yhteydessä.

- 1) Koska riistatalouden hyvinvointivaikutukset eivät ole laajalti tunnettuja ja erityisesti taloudellisiin arvoihin liittyy myös monia ristiriitoja, riistakeskuksen viestinnässä on keskeiseksi teemaksi nostettu riistata-

louden aineellisten ja aineettomien arvojen ja hyvinvointitekijöiden esittely ja tunnetuksi tekeminen. Kaikissa vuoden Metsästäjä-lehdissä valotettiin asiaa eri puolilta useammilla artikkeleilla.

- 2) Riistatalouden hyvinvointiarvot otetaan huomioon riistakantojen hoitosuunnitelmien valmistelussa.
- 3) Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Siksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjäututuksen suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin.

Uutta TTS-suunnitelmaa laadittaessa valmisteltiin muutos riistakeskuksen prosessiorganisaatioon. Uudeksi ydinprosessiksi määriteltiin ”Hyvinvointia riistataloudesta”, mikä toteutetaan toiminnallisena läpileikkaavana prosessina. Uudessa määrittelyssä otetaan huomioon myös riistan taloudellisen hyödyntämisen ja elinkeinolliset mahdollisuudet hyvinvoinnin tuottajana.

2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee aktiivisin toimenpitein pyrkiä vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laiton tappamista.

Toteutunut, kehitettävää

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen laajasti esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Salatappamisiin otettiin kantaa Suomen riistakeskuksen lehdissä (Metsästäjä ja Jägaren), sähköisessä mediasa sekä toimihenkilöiden ja luottamushenkilöiden antamissa haastatteluissa. Samoin toimihenkilöt ottivat kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa laittomiin tappamisiin tuomitsemalla ne rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat sekä ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 2398 metsästyksenvalvojaa. Aluetoimistot (Julkiset hallintotehtävät -prosessi) järjestivät toimintavuoden aikana metsästyksenvalvojille 6 koulutustilaisuutta. Julkiset hallintotehtävät -prosessi on antanut 18.5.2015 riistanhoitoyhdistyksille päivitetyn ohjeen metsästyksen valvonnan järjestämisestä. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi.

Toimintavuoden aikana jatkettiin onnistuneesti kokeilua, jossa Metsähallituksen erävalvojat tekivät työtään riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta ja Suomen riistakeskuksen riistahallintolain nojalla nimittämällä eräiden Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitoyhdistysten alueilla. Kokeilusta saatujen hyvien kokemusten perusteella toimintaa on tarkoitus jatkaa.

Kehittää metsästäjien koulutusjärjestelmää.

Jatkuvaa

Vuonna 2013 valmistuneen koulutus- ja koulutautumisjärjestelmäsuunnitelman mukaisesti jatkettiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa. Suomen Metsästäjäliiton, ja muiden kansalaisjärjestöjen kuten esimerkiksi Kennelliiton ja jousimetsästäjien, kanssa tehtävällä yhteistyöllä on tarkoitus parantaa koulutustoiminnan koordinoitua, karsia mahdollisia päällekkäisyyksiä ja parantaa toiminnan vaikuttavuutta sekä sopia yhteistoiminnasta metsästäjille tarkoitetun koulutustarjonnan ja materiaalin tuottamisessa. Tarkoitus on yhä enenevässä määrin käyttää koulutus- ja oppimateriaalin jakelussa sähköisiä kanavia.

Metsästäjien koulutustoimintaa toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiin jälleen vuoden aikana samoin kuin heidän käyttöönsä tarkoitettu tiedostomuotoinen tulostettava ja jaettava materiaali. Suurpetoihin liittyvät koulutus- ja keskustelutilaisuudet ovat olleet myös hyvin suosittuja tapahtumia ja niitä järjestettiin eri puolilla Suomea.

Kehittää metsästyksen eettistä säännöstöä.	Jatkuvaa
--	----------

Metsästyksen eettisyys ja muut eettisesti hyväksyttävät toimintatavat samoin kuin vastuullisuus ovat jokaiseen metsästäjään sisään rakentuvia tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja, joilla on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuksella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jägaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi erityisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään muun muassa eettisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, metsäkanalintujen metsästyksen eettiset ohjeet, metsähanhen metsästyksen eettiset ohjeet, eettiset ohjeet luolakoiran kanssa metsästämiseen ja haaskanpidon eettiset ohjeet. Toimintavuoden 2015 aikana valmistui ja julkaistiin vesilinnustajan eettiset ohjeet.

Ohjeet on julkaistu Riista.fi -sivuilla, mutta niiden katselukertojen määrää voidaan pitää varsin vaatimattomana. Ohjeista on tehty myös esitteet, joita voidaan jakaa mm. messuilla ja muissa yleisötapahtumissa. Ohjeita on liitetty mukaan myös uusille metsästäjille lähetettävään Uuden metsästäjän pakettiin, joka koostuu yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa.

Julkaista Metsästäjä- ja Jägaren-lehteä.	Toteutunut
--	------------

Metsästäjä- ja Jägaren-lehtiä julkaistiin toimintavuonna 6 numeroa kumpaakin. Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskorttinumero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti. Metsästäjä-lehdessä on ollut myös tiivistelmä pohjoissaameksi. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä suomenkielisiin ja Jägaren ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Lehdestä aiheutuu 3,03 euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee huolehtia, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä vähenee mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästäystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoaltille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.	Jatkuvaa
---	----------

Hirven aiheuttamien liikenneonnettomuuksien sekä maa- ja metsätalousvahinkojen määrä on selvästi vähentynyt, kun tilannetta verrataan kymmenen vuoden taakse hirvikannan huipputasoon. Hirvikannan pohjataso on nyt kuitenkin sivuutettu, mistä kertoo se, että liikennevahingot ovat lähteneet taas kasvuun. Pyyntilupaohjaus on keskeinen keino vahinkojen hallinnassa.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syönninestoaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Osallistuttiin edelleen Riistavahinkokisterin jatkokehittämiseen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa. Riistavahinkokisteriin on koottu eri viranomaisien tuottamat tiedot riistan aiheuttamista vahingoista. Riistavahinkokisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa. Tietoja voidaan käyttää hir-

vieläinten verotussuunnittelun ja suurpetojen poikkeuslupien kohdentamisen tukena vahinkojen ennaltaehkäisemiseen.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa.	Toteutunut
---	------------

Kaikilla Suomen riistakeskuksen toiminta-alueilla järjestettiin keväällä alueellisten riistaneuvostojen vetämänä sidosryhmäkuulemiset hirvikannan verotussuunnitteluun liittyen. Näissä tilaisuuksissa käsiteltiin tarpeen mukaan myös muihin riistaeläimiin liittyviä kysymyksiä. Alueelliset riistaneuvostot toimivat lisäksi kokoonkutsujina alueellisesti ajankohtaisissa sidosryhmätilaisuuksissa, joissa käsiteltiin vuonna 2015 erityisesti susikannan hoitosuunnitelmaan liittyviä asioita.

Valtakunnallisessa riistaneuvostossa käsiteltiin vuoden aikana hirvikannan, susikannan ja metsähanhen kansainvälisen hoitosuunnitelman käytännön toteuttamiseen liittyviä asioita.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus). Tästä on asetettu tavoitteet myös tulossopimuksessa:

Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatiota päivitetään ja kehitetään strategiaa vastaavaksi. Prosessien ja prosessitiimien toimintaa ohjataan BSC-järjestelmällä ja prosessien onnistumista (laatu ja tehokkuus) mitataan. Toiminnan tehokkuutta ja laatua mitataan seurantajärjestelmällä.	Strategiasta johtuva organisaatiopäivitys valmisteltiin 2015. Mittaristo toteutettu, kaikilla mittariston tunnusluvuilla ei ole vielä vertailupohjaa.
--	---

Tasapainotettu tuloskortti on käytössä strategian jalkauttamiskeinona kaksivaiheisesti: 1) Riistakeskuksen tuloskortti ja 2) prosessien tuloskortit. Henkilötason tulosasettelut tehdään tiimisopimuksissa ja kehityskeskusteluissa.

Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo on toteutettu ja toimintavuoden tunnusluvut tuotettu. Luokittelu perustuu valtionhallinnon vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman VaTu-hankkeessa päivitettyyn tulosprisman käsitteistöön, jotka ovat lyhyesti seuraavat:

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittarit on esitetty liitteen 1 taulukossa 1.

Toiminnallinen tuloksellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 3, 4, 5 ja 6)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä. **Taloudellisuus** on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta ja aikaansaannoskyky (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 7)

Aikaansaannoskyky kuvaa organisaation, työyhteisön ja henkilöstön kykyä aikaansaada tuloksellisuutta.

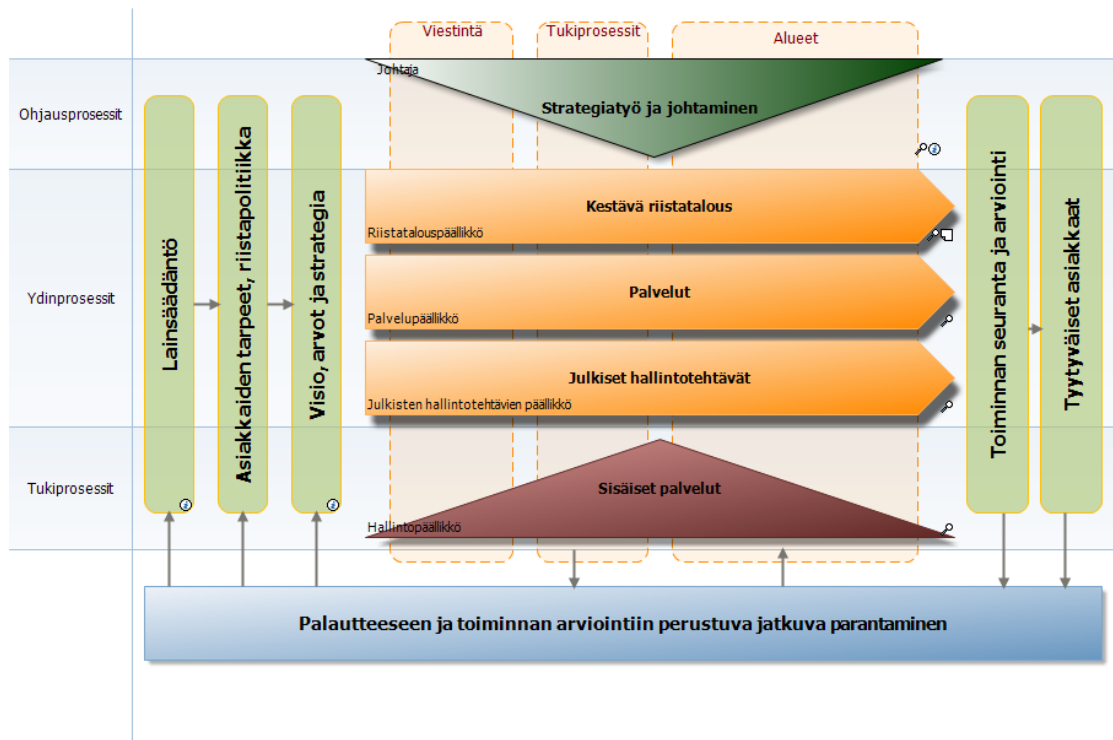
3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

Suomen riistakeskuksen toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettynä.

Strategiatyö ja johtaminen

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 16 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

*Uusi Hyvinvointia riistataloudesta prosessi toteutetaan toiminnallisen läpileikkaavana prosessina

Vuosi 2015 oli Suomen riistakeskuksen viides toimintavuosi. Riistakeskuksen johtamisjärjestelmän toimielimet ovat hallitus, valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot (15). Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna 4 kokousta ja valtakunnallinen riistaneuvosto kolme ja alueelliset riistaneuvostot kukin 4-5 kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdollaan toimiva prosessinomistajista ja viestintäpäälliköstä koostuva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä. (kirjaamo.riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 3.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- Vuotta 2014 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tulosraporttina. Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi sen tilinpäätöskannanotossaan kesällä 2015.
- Vuosia 2017–2020 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- Samaten valmisteltiin vuotta 2016 koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2016 valtionavustuspäätöksen yhteydessä. Suunnitelmat ja raportit julkaistaan riistakeskuksen kotisivuilla.

Suomen riistakeskuksen toiminnan vaikuttavuuden ja operatiivisen toiminnan tulokellisuuden mittaaminen tapahtuu mittaristolla, joka on kuvattu tämän kertomuksen liitteissä. Mittariston tavoitearvoista ja toteutumisesta neuvotellaan vuosittain tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa ja tavoitteet ja tulokset kirjataan toimintasuunnitelmaan ja toimintakertomukseen.

Mittaristo ja sen toteumat vuodelta 2015 tuotettu. Tavoitearvokeskusteluja ei ole toistaiseksi käyty.

Suomen riistakeskuksen toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on esitetty liitteen 1 taulukoissa 1 ja 2.

Suomen riistakeskus kehittää ja seuraa riistaneuvostojen toimintaa niin, että ne toimivat aktiivisesti omassa roolissaan osana strategista suunnittelua sekä hoitosuunnitelma- ja verotussuunnitteluprosessia.	Toteutunut, jatkuvaa
--	----------------------

Valtakunnallisen riistaneuvoston ja alueellisten riistaneuvostojen toiminta vakiintui ja ne osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä hoitosuunnitelmahankkeiden valmisteluun (ks. tarkemmin kohta 1.2. ja Kestävä riistatalous/Riistakantojen hoitosuunnitelmat).

Alueellisten riistaneuvostojen toiminnan ja sidosryhmätyön onnistumista selvitettiin sidosryhmätutkimuksella. Alueellisten riistaneuvostojen sidosryhmätyön voidaan kyselyn perusteella katsoa käynnistyneen pääosin hyvin ja riistahallinto-organisaatio koetaan entistä organisaatiota objektiivisemmaksi toimijaksi. Erityisesti luonnonsuojelua lähellä olevat sidosryhmät näkevät kuitenkin vaikutusmahdollisuutensa vähäisiksi.

Riistaneuvostojen työn seuraamisen kehittämiseksi on järjestetty vuosittain seuranta- ja kehitysseminaari neuvostojen puheenjohtajille ja esittelijöille. Hirvikannan hoitosuunnitelma ja vuoden 2013 lopulla valmistunut maa- ja metsätalousministeriö suurpetopolitiikan evaluointiraportti sekä vuonna 2015 vahvistettu sudenhoitosuunnitelma nostivat kuitenkin esiin uusia haasteita riistaneuvostoille. Toiminnan kehitystyö jatkuu valmisteilla olevan ulkopuolisen arvioinnin jälkeen.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi strategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakointiryhmän, it- strategiaryhmän sekä viestintäryhmän työhön. Konsernin johtoryhmä ei kokoontunut toimintavuoden aikana.

<p>Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain toukokuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa.</p> <p>Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumasta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.</p>	Toteutunut
---	------------

Tulos sopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulos sopimuksen seurantaneuvottelulla. Tämä toimintakertomus- ja tilinpäätös toimii vuotta 2015 koskevana tulosraporttina.

Viestintä

Suomen riistakeskus kehittää viestintää niin, että Suomen riistakeskus tunnetaan riistatalouden objektiivisena asiantuntijaorganisaationa ja puolueettomana julkisten palveluiden tuottajana.	Toteutunut, jatkuvaa
---	----------------------

Viestintä ymmärretään Suomen riistakeskuksessa sekä johtamisen välineeksi että ydinprosessien palveluita ja tavoitteiden saavuttamista tukevaksi toiminnaksi. Suomen riistakeskuksen viestintä huolehtii niin sisäisesti kuin ulkoisesta viestinnästä.

Viestinnän onnistumista seurataan monin eri tavoin. Eri asiakasryhmille suunnatuilla nettikyselyillä selvitetiin viestinnän onnistumista sekä viestintätarpeita. Tulokset olivat pääsääntöisesti hyviä. Myös mediaseuranta antoi tuloksena lukuja, jotka osoittavat riistakeskuksen viestin menneen hyvin läpi eri viestintävälillä.

neissä. Suomen riistakeskuksen uskottavuus riista-alan asiantuntijana ja objektiivisena toimijana on vakiintunut. Suomen riistakeskus mielletään riista-alan yleisen edun valvojaksi.

Suomen riistakeskuksen mediajakelujärjestelmä on synkronoitu ja koko organisaatio toimii STTinfo -palvelun käyttäjänä.

Mediaseuranta toimii Webnewsmonitor-järjestelmässä, josta toimitetaan uutiskirjeenä mediaseurantareportti päivittäin riistakeskuksen lisäksi kaikille riistanhoitoyhdistyksille. Mediaseurantabanneri pyörii myös riista.fi -sivulla.

Riistan vuoksi -julkaisu toimii Suomen riistakeskuksen sidosryhmäjulkaisuna. Julkaisu toimitetaan alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille ja heidän edustamilleen sidostahoille. Tämän lisäksi julkaisua toimitetaan myös medialle ja esimerkiksi kirjastoille.

Riistakeskuksen blogeja pyöritettiin nettisivuilla. Blogisivuilla oli 7 000 kävijää.

Suomen riistakeskuksen Facebook-sivut on aktiivisessa käytössä ja muodostaa riistakeskuksen vuorovaikutteisen viestinnän ytimen. Tilit ovat myös Twitterissä, YouTubessa sekä LinkedIn:issä, joista varsinkin Twitterin suosio on lähtenyt nousuun. Fb-sivujen kautta linkitettiin ajankohtaisia riista-alan tiedotteita, tv- ja radio-ohjelmia sekä saatiin aikaan keskustelua ja muuta interaktiivisuutta. Facebookissa 6700 ”tykkääjän” raja ylitettiin toimintavuoden lopussa.

Suomen riistakeskuksen Avanssi-uutiskirje toimii tehokkaasti sisäisen viestinnän kanavana. Avanssista on myös julkisempi versio, jota jaetaan riistakeskuksen hallituksen ja riistaneuvostojen jäsenille. Julkisen riistakonsernin yhteisenä uutiskirjeenä toiminut Sarvi lakkautettiin.

Useat Suomen riistakeskuksen aluetoimistot osallistuivat alueellisille erä- ja vapaa-ajan messuille. Riistakeskus osallistui myös Helsingissä Metsä-messuille. Tämän lisäksi oltiin mukana erilaisissa yleisötapahtumissa.

Metsästäjä- ja Jägaren-lehdet jatkoivat perinteiseen tapaan riistakeskuksen tärkeimpinä viestintävälineinä. Vuoden 2015 aikana painettiin 6 numeroa, 416 sivua ja yhteensä noin 2,0 miljoonaa lehteä. Lehden sisältö ja laajuus noudattelivat aiempaa linjaa, eli lehti keskittyy pääasiassa julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden tukemiseen. Sisältö koostuu poikkeuksetta aiheista, jotka tukevat sitä, että: 1) riistatalous tuottaa hyvinvointia, 2) metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista, 3) riistakannat säilyvät elinvoimaisina ja 4) riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat kohtuullisella tasolla ja konfliktit hallinnassa.

Julkiset hallintotehtävät

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suorittamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.	Toteutunut
--	------------

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa ja toiminnan organisointia. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain ja eri asetusten tasolla useita muutoksia, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana suoritettiin asiakastyytyväisyyskyselyt osana muita riistakeskuksen asiakastyytyväisyyskyselyitä. Julkisiin hallintotehtäviin kuuluvat metsästäjärekisteri ja metsästäjävakuutus saivat hyvää palautetta asiakkailta. Sen sijaan lupahallintoon kohdistui edelleen jonkin verran kriittistä palautetta, mitä selittää muun muassa asiakkaiden subjektiiviset odotukset etenkin suurpetoja koskevien poikkeuslupapäätösten osalta.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä. Erityisesti jatkokehitettiin lupahallinnossa käytettävää WebLH:ta, johon avattiin uusia sähköisen hakemisen mahdollisuuksia osalle lupatyypeistä. Lisäksi osallistuttiin Oma riista -palvelun kehittämiseen, mikä helpottaa, tarkentaa ja nopeuttaa saalisilmoitusten tekoa asiakkaan kannalta ja vähentää saalisilmoitusten käsittelyyn käytettävää työaikaa Suomen riistakeskuksessa.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen alue-toimistoihin. Alue-toimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioiden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana 3365 päätöstä (erittely päätöstyypeittäin liitteessä 4). Niistä 2 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 57 % 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 22 %. Päätöksistä oli 19 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutus sopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävissä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta.

Vuoden 2004 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa ja kaikissa EU-maissa enintään 60 vuorokautta kestäville metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä/Jägaren -lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjätkinon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksen valvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Vakuutusturva on ollut voimassa 1.10.2012 lukien ja se sisältää toiminnan vastuuvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista laadittiin päivitetty kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne toimitettiin riistanhoitoyhdistyksille.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen. Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut Innofactor Software Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitoon ja käyttöön liittyviä tehtäviä.

Tässä tarkoituksessa Innofactor Software Oy huolehti kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja valistuslehtien postitusta varten. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Posti Oy:n toimittaman Väestörekisterikeskuksen (VRK) nimi-, osoite- ja kuolintietoihin perustuvan tiedoston avulla. Päivitys suoritettiin kerran viikossa.

Metsästysvuoden 2015–2016 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä- ja Jägaren-lehtien vuoden 2015 kesänumeron (no 4) lisäkannessa kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäänteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakoilmoitus julkaistiin Metsästäjä- ja Jägaren-lehtien numeron 3 takakannessa. Suoramaksumenettelyn ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille postitettiin maksukuitin sijasta ”maksettu” -merkinnällä varustettu pankkikortin kokoinen, muovitettu metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli noin 383 800. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli noin 372 000, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä noin 118 900.

Saapuvien maksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös innofactor Software Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon. Vuonna 2015 saapuneet suoritukset tuloutettiin automaattisesti kymmenen päivän väliajoin maa- ja metsätalousministeriön tulotilille.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muuttuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallenteelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2015 aikana riistanhoitomaksun suoritti 306 277 metsästäjää. Metsästäjämäärä laski vuoteen 2014 verrattuna 265 metsästäjällä.

Metsästäjärekisteri integroitiin Oma riista -palveluun keväällä 2015. Uudistuksen myötä metsästäjä näkee omat Metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Metsästäjärekisterin ylläpidosta vuosina 2013–2014 järjestetyn tarjouskilpailun perusteella rekisterin uudaksi ylläpitäjäksi valittu Innofactor Software Oy otti vastuun metsästäjärekisterin ylläpidosta 1.1.2015 alkaen.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegeoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (IAM) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelemisen ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä. Toimintavuoden aikana toimitettiin valtuutuksen mukaisesti.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana Riistavahinkorekisterin kehittämiseen. Riistavahinkorekisterin jatkokehittämistä ja seurantaan varten perustettiin ylläpitoryhmä vuoden 2014 loppupuolella ja Suomen riistakeskuksen edustajana ryhmässä toimii Ville Hokkanen. Toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat saivat käyttöoikeuden riistavahinkorekisteriin. He pääsevät kirjautumaan järjestelmän Oma riista -tunnuksellaan.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen (1.9.2014 lukien) 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitukset tehtiin 31.8.2014 saakka maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin tehtiin toimintavuoden aikana 44 valitusta, joihin annettiin lausunto ja jotka jakautuivat seuraavasti:

ML 26 §: 14 kpl

ML 41 a §:n 1 momentti: 4 kpl (susi) ja 1 kpl (saukko)

ML 41 a §:n 3 momentti: 1 kpl (karhu), 1 kpl (ilves) ja 14 kpl (susi)

ML 41 b §:n 1 momentti: 4 kpl

ML 41 c §: 1 kpl

ML 42 §: 2 kpl

ML 52 §:n 3 momentti: 1 kpl

Julkisuuslain mukaiset tietoluovutukset: 1 kpl

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana 91 ratkaisua. Niistä 12 kpl koski hirvieläimen pyyntilupia (ML 26 §; 10 hylättyä valitusta, 1 tutkimatta jätetty valitus ja 1 täytäntöönpanokieltovaatimusta koskeva ratkaisu), 33 kpl rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupia (ML 41 b §; 18 hylättyä valitusta, 9 kummottua päätöstä ja 6 täytäntöönpanokieltovaatimusta koskevaa ratkaisua), 5 kpl vahinkoperusteisia susipoikkeuslupia (ML 41 a §:n 1 momentti; 1 hylätty valitus, 2 tutkimatta jätettyä valitusta ja 2 täytäntöönpanokieltovaatimusta koskevaa ratkaisua), 39 kpl kannanhoidollisia susipoikkeuslupia (ML 41 a §:n 3 momentti; 16 hylättyä valitusta, 9 tutkimatta jätettyä valitusta ja 14 täytäntöönpanokieltovaatimusta koskevaa ratkaisua), 1 kpl maahantuontilupia (ML 42 §; hylätty valitus) ja 1 kpl ilveksen ajokokeita (ML 51 §:n 3 momentti; hylätty valitus).

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettiin toimintavuoden aikana yksi lausunto valituksessa, joka koski ML 41 b §:n 1 momentin mukaista rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupaa.

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 7 ratkaisua. Valitukset hylättiin (1 hirvieläimen pyyntilupa (ML 26 §) tai niissä ei annettu valittajalle valituslupaa (4 ratkaisua ML 41 a §:n 1 momentin mukaisessa vahinkoperusteisessa susipoikkeusluvassa ja 2 ratkaisua ML 41 a §:n 3 momentin mukaisessa kannanhoidollisessa susipoikkeusluvassa).

Suomen riistakeskukseen tuli toimintavuoden aikana yksi ampumakokeen hyväksymistä koskevaan päätökseen liittyvä oikaisuvaatimushakemus sekä kolme metsästäjätutkintoa koskeviin päätöksiin liittyvää oikaisuvaatimushakemusta (ks. riistahallintolaki 30 §). Metsästäjätutkintoa koskevat oikaisuvaatimushakemukset hylättiin ja ampumakoetta koskeva oikaisuvaatimushakemus hyväksyttiin.

Suomen riistakeskus käsitteli neljä riistanhoitoyhdistysten toimintaan liittyvää kanteluasiata. Ratkaisut saatiin asianomaisten riistanhoitoyhdistysten hallituksille tietoon ja pyydettiin hallitusta ja toiminnanohjaajaa ottamaan huomioon kantelussa ja ratkaisussa esiin tulleet seikat ja saattamaan eräiltä osin moitteenvapaan toiminnan voimassa olevan lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaiseksi. Kantelut eivät antaneet aiheita muihin hallintolain 53 c §:n mahdollistamiin toimenpiteisiin.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle annettiin toimintavuoden aikana kaksi lausuntoa kanteluasioissa (sidosryhmien kuuleminen hirviasioissa ja metsästäjärekisterin pitäminen).

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi toimintavuoden aikana ratkaisun sidosryhmien kuulemiseen hirviasioissa liittyvässä kanteluasiassa. Maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen toimenpiteet huomioon ottaen kantelu ei antanut aiheita enempiin toimenpiteisiin.

Oikeuskansleri antoi toimintavuoden aikana ratkaisun, joka koski susikannan hoitosuunnitelmaa ja kannanhoidollisen sudenmetsästyksen järjestelyitä. Kantelu ei antanut aiheita oikeuskanslerin toimenpiteisiin.

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen. Tämän seurauksena Suomen riistakeskus käynnisti vuonna 2011 koulutukset, joissa koulutettiin valtaosa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3-5 kohdan nojalla nimitettävistä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöistä (metsästyksenvalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätutkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitetut maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Toimintavuoden aikana järjestettiin riistanhoitoyhdistysten tarpeiden mukaan lisäkoulutuksia (yhteensä 33 koulutustilaisuutta).

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä uusia metsästyksenvalvojia, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätutkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 2398 metsästyksenvalvojaa, 13244 ampumakokeen vastaanottajaa, 1593 metsästäjätutkinnon vastaanottajaa ja 794 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa (kaikki yhteensä 18029).

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjätutkinnon vastaanottajien ja metsästyksenvalvojien sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (päivitys 20.4.2015), metsästäjätutkintojen järjestämisestä (päivitys 12.1.2015) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (päivitys 18.5.2015). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampumaselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (päivitys 1.4.2015).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta. Lisäksi päivitettiin ohje riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015).

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnot

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisusta, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskevaksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 26 metsästyskieltomerkinnot ja 3 metsästyskiellon kumoamista.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassaolevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5, 9 ja 44 §:n sekä metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Suurpetojen ja saukon osalta poikkeuslupiin liittyvät saalisraportoinnit on toteutettu kuukausiraporttein. Ilveksen ja karhun osalta on toimitettu lisäksi yhteenvetoraportti kannanhoidollisen metsästyksen tuloksesta. Tietojärjestelmien (Oma riista) kehityksen myötä

karhun ja suden kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalis seuranta/>. Lisäksi Suomen riistakeskus on mahdollistanut maa- ja metsätalousministeriölle pääsyn Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösarkistoon poikkeuslupien (metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeuslupapäätökset) valvontaa varten. Suurpetoihin liittyvät poikkeusluvut ovat lisäksi julkisesti saatavilla osoitteessa: <http://suurpetopoikkeusluvut.riista.fi>.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleena löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen ja Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) sekä Luonnonvarakeskuksen (Luke) kanssa. Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetty raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.

Toteutunut

Lintudirektiivin raportti vuodelta 2014 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 23.9.2015 ja luontodirektiivin raportti metsästysvuosilta 2013–2014 ja 2014–2015 vastavasti 29.9.2015. Raportoinnit toteutettiin ns. Habides -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama PC-pohjainen sovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Weblupahallintasovellukseen kehitettyä raportointityökalua (Habides-xml). Raportointityökalulla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö Habides -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Lintudirektiivin raporttiin käytiin lävitse 1375 lintulajikohtaista poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2014. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteellisen keskusmuseon ns. rengastusluvut ja lajikohtaisesti Finavian lentokentillä (maa- ja metsätalousministeriön luvalla) lentoturvallisuuden takaamisen vuoksi ammutut riistalinnut ja rauhoittamattomat linnut. Luontodirektiivin osalta metsästysvuodelta 2013–2014 raportoitui yhteensä 373 ja metsästysvuoden 2014–2015 osalta 389 suurpetoja (ja saukkoa) koskevaa poikkeuslupapäätöstä. Luontodirektiivin raportti sisälsi varsinaisten poikkeuslupien lisäksi myös poliisin määräyksin lopetetut suurpedot ja Suomen riistakeskuksen tutkimustarkoituksessa myöntämät poikkeusluvut (ns. suurpetojen pannoitusluvut).

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee hirven osalta helmikuun loppuun mennessä ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta maaliskuun loppuun mennessä toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle erittely maksetuista maksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävistä maksuista ja palautettavista liिकासuorituksista

Toteutunut

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamisen ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle sähköisen asioinnin kautta. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus ei käynnistänyt toimintavuoden aikana ulosotto-toimintoja.

Toimintavuoden aikana sovellettiin käytäntöä, jonka mukaan jos pyyntiluvansaaja on maksanut pyyntilupamaksuja liikaa, hänen tulee hakea maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosastolta liikasuoritusta kirjallisesti tai sähköpostilla osoitettuna Suomen riistakeskukselle (ohje: www.riista.fi/Palvelut/Lomakepalvelu/Hirvijahdin_lomakkeet/Virheellisen_pyyntilupamaksun_palauttaminen). Hakemuksen oikeellisuus tarkastettiin Suomen riistakeskuksessa (vertaillaan pyyntiluvansaajan ilmoittamat saaliit ja maksetut pyyntilupamaksut) ja mikäli haettu summa on oikein, hakemus välitettiin hyväksymismaininnalla maa- ja metsätalousministeriön kala- ja riistaosaston yhteyshenkilölle. Maa- ja metsätalousministeriöstä hakemus siirretään maksuun. Pyyntilupamaksujen liikasuoritushakemuksia välitettiin maa- ja metsätalousministeriölle: hirvet 14 kpl, 1 390 euroa ja valkohäntäpeurat 4 kpl, 548 euroa. Kaikki liikaa pyyntilupamaksuja maksaneet eivät hakeneet saataviaan.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2014–2015 osalta hivistä 11.2.2015 ja muista hirvieläimistä 11.3.2015.

Metsästysvuotta 2015–2016 koskeva raportointi annetaan vuoden 2016 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyössä valmisteleva Suomen susikannan hoitosuunnitelma viimeisteltiin ja maa- ja metsätalousministeriö vahvisti sen tammikuussa 2015.

Suunnitelman keskeiset elementit olivat kannanhoidollisen metsästyksen aloittaminen ja sen suuntaaminen susivahinkojen vähentämiseksi ja paikallisten reviiiryhteistyöryhmien perustaminen. Kannanhoidolliseen metsästyksen koulutustilaisuuksia järjestettiin niillä alueilla, joille poikkeuslupia myönnettiin ja tilaisuuksissa keskityttiin metsästyksen eettiseen järjestämiseen ja nuorten yksilöiden tunnistamiseen.

Reviiiryhteistyöryhmien ensimmäiset kokoukset järjestettiin ja yhteistyöryhmät organisoituvat vuoden kuussa. Kaikki hoitosuunnitelmassa kuvatut hankkeet (9) on käynnistetty.

Varsinaisia uusia hoitosuunnitelmia ei vuoden 2015 aikana laadittu, vaan keskityttiin suden ja hirvikannan hoitosuunnitelmien toimeenpanoon.

Hirvikannan hoitosuunnitelman tärkeimmät toimintateemat on toteutettu, kun vuoden 2015 aikana siirryttiin koko maan kattavasti hirvitalousaluepohjaiseen verotussuunnitteluketjuun. Ensimmäisen vuoden toimintakokemukset olivat hyviä ja hirvitalousalueilla kiinnitettiin aikaisempaa enemmän huomiota hirvikannan rakenteen korjaamiseen, mihin laajemmat ja kannanhoidollisesti yhtenäisemmät alueet antavat aikaisempaa paremmat mahdollisuudet.

Hirvikannan hoitosuunnitelman jalkauttamista tuettiin myös laajalla materiaalituotannolla. Metsästyksen johtajien koulutusaineistot uusittiin kattavasti ja syksyn 2015 koulutukset järjestettiin yhtenäisellä materiaalilla. Lisäksi metsästysseurojen käyttöön tuotettiin laaja julistesarja hirvikannan valikoivan verotuksen peruselementeistä. Hoitosuunnitelman tehokas jalkauttaminen on ollut mahdollista maa- ja metsätalousministeriön rahoittaman Hirvieläinkantojen hoidon kehittäminen -hankkeen avulla.

Suomen riistakeskus ja maa- ja metsätalousministeriö koordinoivat kansainvälisen taigametsähanhen hoitosuunnitelman laadintaa. Hoitosuunnitelma hyväksyttiin AEWA:n kuudennessa osapuolikokouksessa Bonnissa marraskuussa 2015.

Taigametsähanhikannan hoitosuunnitelman toimeenpano aloitetaan luomalla kansainvälinen metsästys-sääätelyjärjestelmä AHM, jonka tavoitteena on säädellä koko levinneisyysalueen metsästyspainetta niin, että kanta palautuu elinvoimaiseksi.

Samassa kokouksessa AEWA teki aloitteen Luoteis-Euroopan hanhikantojen koordinoitusta hoidosta Multispecies Goose Platform- työryhmän avulla. Lyhytnokka-, meri-, taigametsähanhi- ja valkuposkihanhi esiintyvät pitkälti päällekkäisillä alueilla, ja kannanhoidon perushaasteet ovat samankaltaisia. Yhteisesti koordinoitu hanhikantojen hoito toisi synergiaetuja ja mahdollistaisi paremman kokonaiskuvan luomisen sekä lisäksi toiminnan vaikuttavuutta. Suomen riistakeskuksen edustajaa pyydettiin koordinoimaan työryhmän työtä.

Lisäksi Suomen riistakeskus jatkoi metsäkanalintujen hoitosuunnitelman käytännön toteuttamista etenkin elinympäristöjen hoidon yhteistyöhankkeilla. Niitä esitellään tarkemmin kohdassa Riistatalouden edistäminen.

Suomen riistakeskus jalkauttaa hoitosuunnitelmien tavoitteita käytännön toimenpideohjelmien ja hankeytötavan kautta. Hoitosuunnitelmiin liittyvät 2015 kehittämishankkeet esitetään liitteessä kaksi.

Riistatieto

Ajantasaisen riistatiedon keräämistä ja sen käyttöä hallintopäätöksissä edistettiin kahden osa-alueen yhteistoiminnalla: toisen työ liittyy laskentojen aktivoimiseen ja niiden tuottaman tiedon käyttömuotojen asiakaslähtöiseen kehittämiseen metsästysoikeudenhaltijoiden näkökulmasta ja toisen osa-alueen tavoitteena on kehittää riistatietojärjestelmiä konserniyhteistyön avulla.

Jatkettiin riistakolmiolaskentojen tehostamista yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa luotettavan ja kattavan riistatiedon varmistamiseksi metsästysaikojen määrittämisen päätösketjun vaatimassa aikataulussa niin että kesälaskennan tulokset ehtivät metsästysaika-asetuksen päätöksentekoon.

Laskentoja edistettiin järjestämällä koulutustilaisuuksia, auttamalla uusien kolmioiden perustamisessa ja kannustamalla kolmiiovastaavia Hopealuoti -tekstiviesteillä ennen laskentaa ja laskentakauden aikana. Vuonna 2014 käyttöön otettua riistakolmiot.fi -palvelua kehitettiin edelleen, jotta laskentatiedot olisivat entistä paremmin kaikkien niitä tarvitsevien saatavilla. Palvelusta löytyvät nyt muun muassa laskentatiedot koko riistakolmiohistorian ajalta ja kolmiokohtaiset raportit.

Kesälaskennassa 2015 laskettiin ennätykselliset 1013 riistakolmiota. Riistakolmiot.fi -palvelun kautta palautettiin yli 80 % laskentatuloksista, kun vuotta aiemmin palautusprosentti oli 73. Riistakolmiot.fi -palvelu on saanut laajan käyttäjäkunnan.

Vuonna 2015 aloitettiin Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyönä petoyhdyshenkilöverkoston kehittäminen, jonka tavoitteena on havaintojen laadun ja kattavuuden parantaminen sekä käytäntöjen yhtenäistäminen. Kaikki petoyhdyshenkilöt koulutetaan ja havainnoisijaverkosta täydennetään. Koulutuspaketti valmistui keväällä 2015 ja koulutukset käynnistettiin alueilla syksyllä.

2015 käynnistettiin myös kolmivuotinen Luonnonvarakeskuksen ja Suomen riistakeskuksen yhteishankesusten yksilötietojen keräämiseksi DNA-analyysillä. DNA analysoidaan metsästetyistä, muutoin kuolleista ja pannoitetuista susista sekä susien ulostenäytteistä. DNA-analyysit tehdään Turun yliopiston evoluutiobiologian sovelluskeskuksessa. Kaikki tulokset julkaistaan Riistahavainnot.fi -palvelussa. Ulostenäytteitä kerätään vuosittain erikseen sovituille alueilla tiettyinä ajanjaksoina.

Syksyllä 2015 keräys käynnistettiin kahdeksalla alueella, joilla on tunnettuja susireviirejä. Kerättyä saatiin 210 näytettä. Tavoitteena oli 415 näytettä. Poikkeuksellisen lämmin ja lumeton alkutalvi vaikeutti keräystä.

Riistavahinkorekisteriä hyödynnettiin karhu-, ilves- ja susipoikkeuslupien tietojen hankinnassa ja hiri- ja villieläinten verotuksen suunnittelussa.

Riistatiedon sähköiseen tallentamiseen ja monipuoliseen käyttöön tähtäävän tietokannan (Oma riista) kehittämistä jatkettiin tukemalla hanketta tiimityöllä.

Riistatietoon liittyvien tavoitteiden toteutumista on kuvattu myös kohdassa 2.1

Riistakantojen verotussuunnittelu

Metsäpeurakannan osapopulaatioiden hoitoa jatkettiin Kainuun ja Suomenselän toiminta-alueilla muun muassa tukemalla Luonnonvarakeskuksen järjestämän helikopterilaskennan toteuttamista.

Kainuun osapopulaation yksilömäärä oli noin 700 ja se oli laskenut noin sadalla yksilöllä vuoden 2013 tasoon verrattuna. Vasaosuus oli noin 13 %. Kainuussa turvattiin erillisrahoituksen mahdollistamana metsäpeuran rotupuhtautta sekä avustettiin Luonnonvarakeskusta peurakannan kehitykseen vaikuttavien tekijöiden selvittämisessä. Kainuussa suurpetoja koskevia poikkeuslupia pyrittiin mahdollisuuksien rajoissa kohdistamaan metsäpeuran päävasomisalueelle Kuhmoon.

Metsäpeuralaskenta Suomenselällä tuotti vuonna 2015 iloisen yllätyksen, sillä kanta oli kasvusuuntainen ja se arvioitiin helikopterilaskennassa noin 1300 yksilön suuruiseksi. Vasaosuus oli noin 14 %.

Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin Riistavahinkorekisterin mukaan 84 333 euron arvosta ja metsätalousvahinkoja noin 324 042 euron arvosta. Hirvikolareiden määrä nousi edellisestä vuodesta noin 11,5 %. Riistavahinkorekisteriin ilmoitettuja kolareita oli 1 808 kpl.

Hirvieläinten verotussuunnittelun osalta vuonna 2015 keskityttiin yhdenmukaistamaan verotussuunnitteluprosessia kaikilla tasoilla. Toimintavuoden aikana siirryttiin hirvitalousaluekohtaiseen verotussuunnittelujärjestelmään onnistuneesti.

Toimintavuoden aikana uudistettiin hirvenmetsästäjien ja metsästyksen johtajien koulutusmateriaalit ja koulutettiin alueiden toimihenkilöt uusien materiaalien käyttöön. Pää tavoitteena oli lisätä tietoutta valikoivan verotuksen menetelmistä hirvikannan rakenteen tasapainottamisessa.

Suomen riistakeskus koordinoi Oma riista -palvelun hirvitiedon kehittämishanketta, jonka tavoitteena on helpottaa hirvenmetsästyksen aikaista metsästyseurojen päätöksentekoa kannan rakenteen parantamiseksi ja kannan koon tarkemmaksi säätelämiseksi. Hirvikannan mallinnuksen kehittämistä osana palvelua jatkettiin Luken ja Jyväskylän yliopiston matematiikan ja tilastotieteen laitoksen kanssa

Luonnonvarakeskuksen analyysi edellisen syksyn metsästyksen vaikutuksesta hirvikantaan valmistui 15.3. mennessä ja kannanhoidon suunnitteluketju käynnistettiin tähän tutkimustietoon perustuen hirvitalousaluepohjaisesti kaikilla toimialueilla. Alueiden omista, alustavista kanta- ja verotustarvearvioista luovuttiin, jotta päästäisiin yhtenäiseen toimintatapaan, joka perustuu pelkästään tutkimuksen tuottamiin hirvikantatietoihin.

Valkohäntäpeurakannan maa- ja metsätaloudelle aiheuttamat vahingot pysyivät kohtuullisella tasolla. Peurakolareiden määrä väheni edellisestä vuodesta noin 31 % (luvussa mukana kaikki pienet hirvieläimet). Ilmoitettuja kolareita oli 3 659 kpl. Valkohäntäpeurakolarit keskittyvät voimakkaasti Etelä- ja Lounais-Suomen alueelle. Merkittävää on kolarien huomattava vähentyminen, sillä määrä on viime vuosina muutoin ollut kasvusuuntainen (vuonna 2014 tapahtui yli 5000 peurakolaria).

Suurpetokantoja hoidettiin lajikohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti. Susikannan hoitosuunnitelman päivitys valmistui tammikuussa 2015 ja hoitosuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen aloitettiin välittömästi. Vuoden 2015 aikana direktiivilajien verotussuunnittelun näkökulmasta erityisesti kaksivuotinen suden kannanhoidollisen pyynnin kokeilu oli keskeinen toimenpide. Direktiivilajien verotussuunnittelutiimi osallistui kannanhoidollisen pyynnin menettelyjen ja pyyntimäärien valmisteluun sekä kokosi tietoja pyynnin vaikutusten arviointia varten.

Karhun osalta poikkeuslupakiintiö kasvoi hieman. Koko maan karhukannan arvioitiin kasvaneen hieman edellisestä vuodesta. Kannan alenemista on kanta-arvion mukaan tapahtunut ns. levittäytymisvyöhykkeellä. Kehittyvän kannan hoitoalueella kanta on kasvanut reilusti. Itäisessä Suomessa vakiintuneen kannan hoitoalueella karhukanta pysyi ennallaan. Kannan kehitykseen reagoitiin vähentämällä pyyntimääriä levittäytymisvyöhykkeellä, kehittyvän kannan hoitoalueella poikkeuslupamääriä kasvatettiin. Poronhoitoalueella vahingot ovat olleet kasvussa, mihin on reagoitu maa- ja metsätalousministeriössä alueellisen kiintiön määrää nostamalla. Idässä pyyntimäärä pysyi suurin piirtein ennallaan, mutta metsäpeura huomioitiin aiempaa vahvemmin suurimpien sallittujen saalismäärien määrittämisessä.

Keväällä 2015 kokoonnuttiin maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen ja Suomen riistakeskuksen yhteistoimintaneuvotteluun ilves- ja karhukannan hoidon osalta.

Ilveskannan hoidon osalta poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi on jaettu kahteen kiintiöalueeseen. Läntisessä Suomessa päädyttiin jatkamaan verotustasolla, jonka pitäisi mahdollistaa tihentymäalueiden ongelmiin vastaamisen. Itäisessä Suomessa verotustasoa laskettiin, koska kannan kasvu on siellä jo monilla alueilla taittunut. Poikkeuslupien suuntaamisessa käytettiin vuonna 2013 aloitettua menettelyä, jossa kannanhoidollinen pyynti suunnataan korostuneemmin ilvestiheimmille alueille. Metsäpeura huomioitiin aiempaa voimakkaammin kannanhoidollisten ilvespoikkeuslupien suuntaamisessa. Ilveskanta-arviota tarkentavia hankkeita, mm. erillislaskentoja, jatkettiin, mutta laskenta saatiin toteutettua vain Oulun alue toimiston eteläisellä osalla.

Euroopanmajavan pyyntilupamenettelyä kehitettiin laajentamalla pyyntilupametsästyksen piirissä olevaa aluetta Pohjanmaan ja Rannikko-Pohjanmaan aluetoimistojen eteläosiin.

Kestävä metsästys

Suomen riistakeskus osallistui metsästyslain 38 §:n mukaiseen metsästysrajoituksia koskevaan asetusvalmisteluun ja laati Luonnonvarakeskuksen kanssa esityksen metsäkanalintujen ja metsähanhen metsästyksen rajoittamistarpeista maa- ja metsätalousministeriön käyttöön.

Vuonna 2015 päätavoitteena oli kehittää edelleen tuoreen riistakolmiotiedon käyttöä metsäkanalintujen metsästysaikojen määrittämisessä. Tiedon käsittelyketjua hallinnossa kiristettiin edelleen, jotta mahdollisista rajoituksista ehdittäisiin tiedottaa metsästäjille tehokkaammin. Tämä vaati joustavuutta ja lisähenkilöresurssien kohdentamista riistantutkimuksessa laskentatietojen tallentamiseen. Riistakolmiot.fi -sovellus nopeutti tietoketjua ja 80 % kolmioiden tiedoista palautettiin palvelun kautta.

Kesän 2015 riistakolmiolaskennoissa lintutiheydet olivat 10 viime vuoden keskiarvolukujen alapuolella teerellä, pyyllä ja riekolla. Metsokanta oli kymmenvuotisjakson keskitasolla, tosin siinäkin oli selvä pudotus edellisvuoden arvoihin.

Metsäkanalintujen poikastuotto oli koko kolmioseurantajakson huonoimpia ja tämä johtui erittäin kylmistä ja sateisista alkukesän sääoloista. Poikastuotto oli heikkoa jo toisena pesimäkautena peräkkäin sääoloista johtuen.

Metson, teeren, pyyn ja riekon pyyntiaikoja rajoitettiin monilla riistakeskusalueilla nimenomaan heikon poikastuoton perusteella, jotta metsästysverotus ei kohdistuisi kohtuuttoman paljon kannan tuottavaan osaan, aikuisiin lintuihin.

Taigametsähanhen rauhoitusta jatkettiin vuonna 2015 kokonaan. Rauhoituksella pyritään vähentämään maamme pesimäkantaan kohdistuvaa metsästyspainetta. Metsähanhen metsästys voidaan avata uudelleen, mikäli taigametsähanhikannan havaitaan elpyvän. Lajille laadittu kansainvälinen hoitosuunnitelma hyväksyttiin AEWA:n osapuolikokouksessa Saksassa marraskuussa.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisen hoitosuunnitelman laatimista yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Hoitosuunnitelman pääideana on hanhikannan hoidon ja verotuksen menetelmien yhtenäistäminen lajin muuttoreitin valtioiden välisen yhteistyön avulla. Keinona on sopeutuva metsästyksen säätely (Adaptive Harvest Management), jossa mahdolliset kiintiöt määritetään muun muassa kanta- ja pesimämenestystietojen perusteella.

Riistavahinkojen estäminen

Riistavahinkojen ehkäisemisen painopistealueena oli hirven aiheuttamien metsä- ja maatalousvahinkojen ja karhujen mehiläistaloudelle ja kotieläintiloille aiheuttamien vahinkojen torjunta. Riistavahinkojen ennaltaehkäisymateriaalia välitettiin toiminta-alueiden kautta vahinkojen estoon koko maassa. Yleisimpiä artikkeleita olivat hirvieläinten syönninestoaineet ja erilaiset sähkö- ja metalliverkkoaidat, joiden avulla suurpetojen tai hirvieläinten pääsy vahinkokohteille pyritään estämään.

Kilpailutuksen avulla pystyttiin hankkimaan torjuntatarvikkeita aikaisempaa edullisemmin. Lisäksi toiminta-alueilla annettiin vahinkojen ennaltaehkäisemiseen liittyvää neuvontaa ja tuotettiin yhteistä ohjemateriaalia, jotta tietous toimivista suojausmenetelmistä ja vaihtoehdoista lisääntyy.

Metsävahinkojen ennaltaehkäisemiseksi hankittiin Trico -syönninestoainetta, jonka on tutkittu antavan oikein käytettynä erittäin hyvän suojan hirvieläinten syöntiä vastaan. Riistakeskus hankki ainetta 16 000 litraa, millä voidaan suojata noin 1 600–3 200 hehtaaria havu- ja lehtipuutaimikoita. Tricoa on kokeiltu myös metsäjäniksen ja rusakon aiheuttamien vahinkojen torjuntaan ja se toimii myös hedelmä- ja erikoispuiden ja rehupaalien suojauksessa.

Riistakeskus hankki keltaista UV-suojattua muovinauhaa havu- ja lehtipuun taimikoiden suojaukseen. Nauhaa on jaettu ilmaiseksi riistakeskuksen aluetoimistojen välityksellä metsänomistajille taimikoiden suojaukseen. Metallisia riista-aitoja hankittiin pitkän erikoisviljelysten suojaukseen kuudelle tilalle. Kevyt-rakenteisia sähköisiä hirvieläinaitoja hankittiin lyhyen viljelykierron erikoisviljelysten, kuten mansikkaviljelysten suojaukseen kymmenelle tilalle.

Suurpetovahinkojen torjumiseen tarkoitettuja aitapaketteja suunnattiin etenkin alueille, joille susi- ja karhukannat ovat viime vuosina levittäytyneet. Suurpetojen aiheuttamia kotieläinvahinkoja kirjattiin vuonna 2015 293 tapahtumaa.

Karhun mehiläistaloudelle aiheuttamien vahinkojen torjuntaan liittyvien tukipyyntöjen määrä on selvässä kasvussa Etelä- ja Länsi-Suomen alueella, kun karhukanta on levittäytynyt alueille, joissa harjoitetaan runsaasti mehiläistarhausta. Vuonna 2015 välitettiin 264 mehiläistarhaukseen tarkoitettua aitapakettia mehiläistarhaajille. Karhut aiheuttivat myös korvattavia maatalousvahinkoja 118 kohteessa. Korvausmäärä oli 47 370 €, mikä on 47 % edellisen vuoden korvausta suurempi. Maatalousvahingot kohdistuivat pääasiassa peltoviljelykasveihin.

Koiravahinkoja oli ilmoitettu 52, mikä on yli 40 % suurempi määrä, kuin edellisenä vuotena. Korvausmäärä oli 128 582 € ja suurin yksittäinen korvaus lähes 7 000 €.

Vuoden 2015 korvatut suurpetojen aiheuttamat porotalousvahinkojen määrä oli yhteensä 3 495 277 €, missä on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 8,5 %. Korvattavien tapausten määrä oli 3 898.

Suurpedoista eniten porotalousvahinkoja porotalousalueella aiheutti ahma, jonka tekemien vahinkojen kokonaismäärä oli 2 013 tapausta ja korvausmäärä 1 861 134 €. Ahmavahingot ovat keskittyneet Käsivarren Lappiin, Pohjois-Lappiin Lokka – Muonio väliselle alueelle ja itäiselle poronhoitoalueelle.

Karhu aiheutti 703 porovahinkoa, joiden korvausmäärä oli yhteensä 642 882 €.

Ilves aiheutti 562 porovahinkoa ja niiden korvaussumma oli yhteensä 460 327 €. Suden aiheuttamia porotalousvahinkoja oli vuonna 2015 559 kappaletta ja niiden korvaussumma oli 474 518 €. Suden porotaloudelle aiheuttamat vahingot keskittyivät itäiselle poronhoitoalueelle ja lähelle itärajaa.

Susikelloja kokeiltiin osana vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistyötä. Noin 200 kelloa jaettiin ajo-koirajärjestön paikallisorganisaatioiden kautta. Tuloksia selvittävät Oulun yliopisto ja Luke.

SRVA (Suurriistavirka-apu) -toimintaa koordinoitiin koko maassa yhteisessä kehittämishankkeessa tehtyjen linjausten mukaan. Yhteistoiminta muun muassa poliisiviranomaisten kanssa oli laajaa. Hirvieläinkolareissa loukkaantuneiden eläinten jäljitys ja ihmisasutuksen lähelle tulleiden suurpetojen karkotus olivat yleisimmät toimenpiteet, joita hoidettiin kattavasti poliisilaitoskohtaisten sopimusten pohjalta.

Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin riistavahinkokisterin mukaan 84 333 euron arvosta. Tapauksia oli 176. Korvausmäärä on lähes 28 % edellisen vuoden korvausta suurempi.

Hirven aiheuttamia metsätalousvahinkoja korvattiin 324 042 euron arvosta. Korvausmäärä on pysynyt edellisen vuoden korvausten tasolla. Korvattavien hakemusten määrä oli 467.

Hirvikolareiden määrä nousi edellisestä vuodesta noin 11,5 %. Riistavahinkokisteriin ilmoitettuja kolareita oli 1 808 kpl.

Valkohäntäpeuran maataloudelle aiheuttamat korvaukset vähenivät edellisestä vuodesta noin 25 %. Vahingot kohdistuivat hedelmäpuihin ja peltoviljelyyn. Vahinkokohteita oli 82 ja korvausten määrä yhteensä 26 653 €. Valkohäntäpeura ei tiettävästi ole aiheuttanut vahinkoja metsätaloudelle.

Peurakolareiden määrä väheni edellisestä vuodesta noin 31 % (luvussa mukana kaikki pienet hirvieläimet). Ilmoitettuja kolareita oli 3 659 kpl. Valkohäntäpeurakolarit keskittyivät voimakkaasti Etelä- ja Lounais-Suomen alueelle.

Hirvieläinten aiheuttamien maa- ja metsätalousvahinkojen korvaussumma pitää sisällään myös arvioinnista aiheutuneet kustannukset.

Riistatalouden edistäminen

Riistataloutta edistettiin erilaisten kehityshankkeiden ja työryhmiin osallistumisen avulla. Kehityshankkeet kytkeytyvät myös hoitosuunnitelmatyötapaan ja hanketyötavan tavoitteena on jalkauttaa hoitosuunnitelmien toimenpidesuosituksia käytännön toiminnaksi. Tavoitteena on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoihin ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä laajentaa rahoituspohjaa.

Suomen riistakeskuksen viisivuotinen Kotiseutukosteikko Life+ hanke loppui 31.12. Hankkeen tavoitteena oli ennallistaa kosteikkoja sekä edistää hallintorajat ylittävää viranomaisyhteistyötä kosteikkojen hoidossa. Kotiseutukosteikko Life hanke ylitti tavoitteensa ja sen puitteissa toteutettiin 48 mallikosteikkoa, joiden yhteispinta-ala on n. 340 ha. Lisäksi hankkeen innostamana on toteutunut tai toteutumassa kymmentä kosteikkohanketta.

Aihe oli esillä eri medioissa yli 200 kertaa ja hanke-esittelyjä oli toteutusaikana kuulemassa lähes 17 000 ihmistä. Keskeiset kokemukset tiivistettiin Riistakosteikko-oppaaseen. Hanke nosti Suomen riistakeskuksen osaamista ja näkyvyyttä merkittävästi. Myös sidosryhmät arvostat uudenlaista riistäväen ja maanomistajien luonnonhoitoyhteistyömallia ja se sai myös kansainvälistä huomiota luodessaan kokonaisvaltaisemmalle, muuttoreittitasoiselle vesilintukantojen hoidolle. Kosteikkotyön jatkuminen perustuu mm. maatalouden ympäristökorvauksiin, joiden tukiehdot muuttuivat merkittävästi käyttökelpoisemmiksi hankkeen aikana.

Metsäkanalintujen hoitosuunnitelmaan kytkeytyvää riistametsänhoitoa on viety suunnitelmallisesti eteenpäin viime vuosien aikana. Toimintavuoden aikana päättyi kaksivuotinen Askel riistametsään - hanke, jota rahoitettiin maa- ja metsätalousministeriön METSO- hankevaroilla. Hankkeessa luotiin riistametsänhoidon työohjeet, koulutettiin toimijoita niiden käyttöön, toteutettiin paikkatietoanalyysijä ja 20 käytännön mallikohdetta sekä tiedotettiin riistametsänhoidosta. Hankkeen pääyhteistyökumppani oli Suomen metsäkeskus ja lisäksi toiminnassa oli mukana lukuisia muita metsäalan toimijoita sekä maanomistajia.

Toimintavuoden aikana toteutettiin myös monikanavainen Kipinä Riistametsänhoitoon - viestintäkampanja (KIRI) Suomen metsäsäätiön rahoituksella. Kampanja tiedotti Askel riistametsään - hankkeesta kehitetyistä menetelmistä monikanavaisesti metsäammattilaisia ja metsänomistajia tavoittavissa medioissa. Kampanja lisäsi riistametsänhoidon näkyvyyttä ja kampanjan kuvitus, myönteinen sävy ja tuore näkökulma keräsivät kiitosta. Kokonaisuudessaan riistametsänhoidon hankkeet ovat luoneet pohjan, jolta on hyvä edetä kohti suuremman mittakaavan ja vaikuttavuuden toimia.

Toimintavuoden aikana riistakeskus päivitti metsäalan toimijoiden (Suomen metsäkeskus ja UPM Kymmene) kanssa Taiga-Grouse Life+ hankehakemuksen, jonka tavoitteena on edistää metsä- ja riistatalousammattilaisten yhteistyötä metsäkanalintujen elinympäristöjen hoidossa osana kestävä metsätaloutta. Hankehakemuksen budjetti on yli 10 miljoonaa euroa.

Suomen riistakeskuksen edustajat olivat mukana Metsätalouden kehittämiskeskus TAPION Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmässä. Riistakeskuksen edustaja oli mukana myös Ympäristöministeriön asettaman uhanalaisten lajien suojelun toimintaohjelman valmistelussa. Lisäksi riistakeskuksen edustaja on jäsenenä Kansallisen biodiversiteettistrategian seurantatyöryhmässä, Vieraslajiasian neuvottelukunnassa, vieraslajien seurantatyöryhmässä sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto työryhmässä, jossa käsitellään maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita.

Suomen riistakeskus laati toimenpideohjelman taantuville riistavesilinnuille. Ohjelman tavoitteena on mm. kohentaa poikastuotto elinympäristökunnostuksin ja pienpetojen pyynnin avulla. Käytännön toimenpiteinä nostetaan esiin seuraavat keskeiset kokonaisuudet: 1) elinympäristöjen kunnostus ja hoito, 2) kilpailun ja saalistuksen vähentäminen, 3) metsästyksen säätely ja 4) kantojen runsautta ja saalista koskevan tiedonkeruun kehittäminen.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin myös majavakantojen hoito- ja hallintaohjelma, jonka tavoitteena on parantaa euroopamajavakannan elinkykyä ja metsästettävyyttä. Tämä vaatii kanadanmajavan levinneisyyden rajoittamista ja puskurivyöhykkeitä niillä alueilla, joilla lajien levinneisyysalueet ovat vaarassa kohdata. Hankkeessa pohdittiin myös mahdollisia euroopamajavan siirtoistutuksia ja niiden reunaehtoja.

Riistakeskus osallistui yhdessä eri luontojärjestöjen kanssa Ympäristöakatemia suunnitteluun ja toteutukseen, jonka aiheena oli Metsästys ja riistakantojen kestävä hoito. Kaksipäiväiseen maastoseminaariin osallistui reilu 50 vaikuttajaa ja riistakeskuksen edustajilla oli useita puheenvuoroja päivien aikana. Maastoseminaarin lisäksi järjestettiin avoin yleisöseminaari, johon myös maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen osallistui.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin ja hyväksyttiin (hallitus ja valtakunnallinen riistaneuvosto) Suomen riistakeskuksen luonnonhoito- ja luonnonsuojelustrategia, jonka tavoitteena on linjata metsästäjien arki- luonnon hyväksi tekemän luonnonhoidon tavoitteita, sekä riistatalouden asemaa ja hyötyjä luonnonsuojelualueiden tuloksellisessa hoidossa.

Tarkempi lista riistatalouden edistämisen kehityshankkeista löytyy liitteestä 2.

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakkaina ovat kansalaiset, joille tarjotaan palveluita vastauksina heidän riistatalouteen liittyviin kysymyksiinsä tai ongelmiinsa. Näitä palveluita on ollut tarjolla sähköisessä muodossa Suomen riistakeskuksen kotisivuilla, minkä lisäksi Suomen riistakeskuksen toimihenkilöt ovat antaneet henkilökohtaista neuvontaa mm. puhelimitse ja sähköpostitse. Sähköisten palveluiden kehittymisen myötä yleisön yhteydenotot ovat pääsääntöisesti vähentyneet koko maassa ehkä pääkaupunkiseutua lukuun ottamatta. Toisaalta esimerkiksi suurpetokantojen kasvun ja uusille elinalueille leviämisen myötä suurpetoihin liittyvät tietotarpeet ovat lisääntyneet.

Asiakaspalvelu ja neuvonta -osaprosessiin kuuluu ns. asiakaspalvelurinki, joka toimii riistakeskuksen asiakaspalvelunumerossa (029 431 2001, arkisin klo 9-15) ja jossa puhelut yhdistyvät ringissä mukana oleville henkilöille tietyn vuorottelujärjestelmän mukaisesti. Pääsääntöisesti asiakkaat saavat vastaukset suoraan asiakaspalveluhenkilöiltä, mutta tarvittaessa puhelut voidaan yhdistää edelleen asiaan perehtyneelle toimihenkilölle tai asiantuntijalle. Asiakasneuvojat ovat osallistuneet asiakaspalvelukoulutuksiin. Asiakaspalvelussa on käytössä myös erillinen sähköpostiosoite, johon asiakkaat voivat lähettää sähköpostitse viestejään ja josta heille toimitetaan vastaus sähköpostitse. Asiakaspalvelussa hoidettiin puheluita vuoden 2015 aikana yhteensä 4866 kpl ja sähköpostiviestejä 2032. Puheluiden määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna noin 50 % ja sähköpostikyselyiden määrä kasvoi noin 80 prosenttia. Yhteydenottojen määrän lisääntyminen oli huomattavaa kesällä ja alkusyksystä, jolloin Metsästäjä- ja Jägaren-lehtien saapuminen osalle asiakkaista viivästyi. Myös uuden Oma riista -järjestelmän käyttöönotto lisäsi yhteydenottojen määrää.

Uuden metsästäjän palvelut

Uuden metsästäjän palvelut -osaprosessin avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset, joiden tavoitteena on suorittaa metsästäjäutkiminto. Suurin asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Uudelle metsästäjälle tarkoitettuja muita palveluita ovat erilaisen metsästyksen liittyvän herättemateriaalin ja tutustumismateriaalin tuottaminen, tiedon jakaminen metsästäjäutkiminnon koulutustilaisuuksista ja metsästäjäutkiminnoista sekä metsästäjäutkimintoon liittyvän materiaalin tuottaminen. Myös metsästäjäutkimintojen kouluttajien ohjeistaminen ja valmentaminen sisältyy osaprosessiin. Metsästäjän oppaaseen ja koulutusmateriaaliin tehtiin tarvittavat päivitykset.

Vuoden 2015 aikana Metsästäjäutkiminnon uudistamishankkeessa, joka aloitettiin vuonna 2014, suunniteltiin ja tehtiin uusimuotoisen metsästäjän oppaan, Metsästäjän käsikirjan, tekstejä projektipäällikön koordinoimana useiden kirjoittajien toimesta ja hankittiin kuvitusta. Samalla on suunniteltu ja jo laadittu oppi ja opetusmateriaalia etenkin sähköisen oppimisympäristön vaatimusten mukaisesti. Hanke on edennyt hyvin myös tutkimomateriaalin uudistamisessa. Varsinainen hanke päättyi vuoden 2015 lopussa ja vuoden 2016 aikana valmistuvat uusimuotoisen metsästäjäutkiminnon materiaalit. Uusimuotoinen metsästäjäutkiminto ja oppi- sekä opetusmateriaalit on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2017 alusta. Tavoitteena on tulevaisuudessa sähköinen tutkiminnon suorittamisjärjestelmä, mikä ei kuitenkaan ole ensivaiheessa vielä mahdollista.

Suomen riistakeskus oli jälleen mukana myös ”uuden metsästäjän paketin” suunnittelussa ja laadinnassa. Tämä materiaalipakettihanke tehtiin yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen kanssa ja paketin saivat loppusyksyllä postitse kaikki 1.9.2014–30.9.2015 välisenä aikana metsästäjäutkiminnon suorittaneet noin 7500 henkilöä. Lisäksi näitä materiaalipaketteja on ollut saatavilla riistanhoitoyhdistyksiin, jotka ovat voineet jakaa niitä tutkiminnon suorittaneille loppuvuoden 2015 aikana ja myös muissa tilaisuuksissa.

Nuorisotoiminnan edistäminen yhteistyössä Suomen metsästäjäliiton kanssa samoin kuin yhteistoiminta myös muiden kuin riista-alan nuorisotoimintaa tekevien tahojen kanssa oli varsin laajaa. Vuoden 2016 syksyllä tulevat kouluissa käyttöön uudet opetussuunnitelmien perusteet. Näiden mukaista opetusmate-

riaalia pyritään tuottamaan opettajien ja riistanhoitoyhdistysten käyttöön syksyllä 2016 ja siihen tähtäävä työ käynnistettiin vuoden 2015 jälkipuoliskolla.

Metsästäjäpalvelut

Osaprosessin avainasiakkaina ovat riistanhoitomaksunsa maksaneet metsästäjät. Heille tuotetaan metsästäjärekisteriin ja -vakuutukseen liittyviä palveluita, huolehditaan metsästyskorttijärjestelmästä ja juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettista riistatietoa sekä tietoa mm. lainsäädännön muutoksista. Monien tehtävien hoitaminen tehdään ja koordinoidaan yhteistyönä muiden Suomen riistakeskuksen ydin- ja osaprosessien ja ennen muuta viestinnän kanssa.

Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa jatkettiin yhteistyötä vuonna 2013 laaditun metsästäjien koulutusstrategian jalkauttamiseksi. Ennen muuta uusimuotoisen metsästäjätkinnon eräänlaiseksi vapaaehtoisesti suoritettavaksi jatkokurssiksi on yhdessä metsästäjäliiton kanssa suunniteltu heidän hankkeenaan toteutettava Metsästysammunnan abc -koulutusohjelma, jossa uusia metsästäjiä - ja myös varttuneempia - opastetaan kokeneiden kouluttajien toimesta ampuma-aseiden käyttöön ja ominaisuuksiin sekä toimintaan ampumaradalla. Tavoitteena on luoda kattava kouluttaja- ja koulutuspaikkaverkko koko maahan sekä rohkaista metsästäjiä käymään harjoittelemassa ampumaradoilla ja pitämään yllä sekä kehittämään ampumataitoaan ja aseenkäsittelytaitojaan. Tulevaisuudessa on tarkoitus, että kaikissa metsästäjätkinnon tilaisuuksissa ja opastetaan ja ohjeistetaan uudet metsästäjät osallistumaan näihin abc -koulutuksiin.

Vuoden aikana laadittiin vesilintujen metsästyksen eettiset ohjeet metsästäjille.

Suomen riistakeskuksen aluetoimistot järjestivät, monestikin yhteistyössä riistanhoitoyhdistysten kanssa, lukuisia tilaisuuksia esimerkiksi hirvieläinten metsästyksen tai suurpetoasioihin liittyen. Suomen riistakeskuksen toimihenkilöt osallistuivat myös moniin muiden tahojen isännöimiin tilaisuuksiin luennoitsijoina ja asiantuntijoina.

Viestintäprosessin tuottama Metsästäjä- ja Jägaren-lehti on riistakeskuksen keskeisin palvelutuote sekä väline muiden palveluiden esittelyyn.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Erityistä painoa annetaan riistanhoitoyhdistysten tukiprosessille.

Toteutunut osin, jatkuvaa

Riistahallintolain säätämisen yhteydessä edellytettiin, että Suomen riistakeskuksen tulee kiinnittää erityistä huomiota riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemiseen. Määrätietoisien taloudellisten voimavarojen kasvattamisen ohella toimintaa on tuettu myös muilla tavoin, kuten koulutusta ja neuvontaa tarjoamalla, koulutus- ja muuta materiaalia tuottamalla, toiminnanohjaajien työtä kehittämällä sekä yhä enemmän mm. tietoteknisillä ratkaisuilla. Osaprosessin avainasiakkaina ovat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat.

Valtakunnallisella tasolla osaprosessissa toimivat rhy-koordinaattori, SRVA-vastaava sekä sisäisiin palveluihin sijoittuva rhy-talousvastaava. Alueatasolla riistanhoitoyhdistysten tuki jalkautuu aluetoimistoihin sijoittuvien talous- ja hallintotukihenkilöiden, ja metsästyks- ja riistataloustukihenkilöiden (ml. SRVA) roolien kautta sekä riistapäälliköiden toimenkuvaan sisältyvän hallinto- ja riistataloustuen kautta. Kaikilla riistanhoitoyhdistyksillä on nimetty riistakeskuksen toimihenkilö hoitamassa em. tehtäviä.

Riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen osallistuvien toimihenkilöiden tieto-aidon ylläpitoa ja kouluttamista varten on aluetoimistoissa riistasuunnittelijoilla JHT-kouluttajan rooli.

Riistanhoitoyhdistysten tilikartta, tasekirja ja koko talousohjeistus on uusittu pari vuotta sitten samoin kuin yhdistyksille tarkoitettu toimintalomakkeisto. Yhteistyössä MMM:n määräämän tilintarkastajan kanssa on laadittu ohje rhy:iden toiminnantarkastuksesta. Nämä tuovat edelleen haasteita ja paljon tehtävää riistanhoitoyhdistysten suuntaan tarjottavalle neuvonnalle ja ohjaukselle. Tietyntyyppinen työttömyys uudistuksiin, vaatimuksiin ja muihin riistahallintolain mukanaan tuomiin muutoksiin ja lisääntyneeseen työmäärään heijastuu edelleen riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajilta ja puheenjohtajilta herkästi saatavassa palautteessa. Mm. sähköisten järjestelmien, ennen muuta Oma riistan käyttöönotto toiminnanohjaajan työtä helpottamaan riistanhoitoyhdistyksissä koetaan toisaalla hyvänä kehityksenä ja toisaalla kuormittavana lisätyönä. Positiivinen suhtautuminen sähköisten järjestelmien käyttöön tulee kuitenkin yhä yleisemmäksi, vaikka esille tulevat yleensä kriittiset ja kielteiset mielenilmaisut.

Taloushallinnon ja hallinnon koulutusmateriaali on uudistettu ja käytetään toiminnanohjaajien koulutuksessa, jossa aikaisempaa enemmän keskitytään hallinnollisiin asioihin ja taloudenpitoon liittyviin näkököhtiin.

Suomen riistakeskuksen kaikki aluetoimistot järjestivät koulutus- ja neuvottelutilaisuuksia riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajille ja puheenjohtajille ajankohtaisista aiheista. Etenkin toiminnanohjaajille järjestettiin tilaisuuksia uusista tietojärjestelmistä, kuten Oma riistasta, taloushallinnosta ja hallinnosta, kuten rhy:iden roolista itsenäisenä toimijana ja työnantajana. Marraskuun lopulla oli Helsingissä kolmepäiväinen peruskurssi uusille toiminnanohjaajille. Kurssille osallistui 15 toiminnanohjaajaa.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittämishankkeessa, joka jatkuu vuoden 2016 huhtikuulle, on kehitetty toiminnanohjaajien työtä helpottavia ja parantavia toimintamalleja ja ennen mutta pyritty löytämään esimerkillisiä toimintatapoja, joilla on myönteisiä vaikutuksia toiminnanohjaajan työhön ja riistanhoitoyhdistysten yhteistoimintaan. Toteutuneiden riistanhoitoyhdistysten yhdistymisten pohjalta luodaan menettelytapamalleja muille yhdistymistä suunnitteleville riistanhoitoyhdistyksille. Nykyisen voimassa olevan lainsäädännön pohjalta luodaan malli, jossa toiminnanohjaus, hallinto ja rhy:n toiminnot voidaan toteuttaa yhdistymistapauksissa.

Loppuvuodesta ryhdyttiin yhdessä Helsingin riistanhoitoyhdistyksen kanssa kehittämään ns. kokopäivätoimisen toiminnanohjauksen hanketta. Hankkeessa pyritään kehittämään mm. työtapoja ja järjestelmiä, jotka olisivat käytettävissä, mikäli tulevaisuudessa tulee riistanhoitoyhdistyksiin joko puolipäivä- tai kokopäivätoimisia toiminnanohjaajia.

SRVA-toiminnassa vakiintuneen kolarihirvieläinten jäljittämis- ja lopettamistoiminnan ohien ovat tulleet yhä keskeisemmiksi erilaiset suurpetoihin liittyvät ongelmalliset tilanteet ja niihin varautuminen. Riistakeskukselle on hankittu suurpetojen karkotustoimintaa varten FN303 karkotuslaitteita, jotka on sijoitettu todennäköisimmille käyttöalueille aluetoimistoihin. Laitteiden käytöstä on annettu erilliset ohjeet aluetoimistoille ja laitteita saavat käyttää vain siihen erikseen koulutetut henkilöt. Käyttökokemuksia on kertynyt vasta muutamista tilanteista.

SRVA-hälytyspuhelinpilotoinnissa Satakunnan alueella kehitettiin ja kokeiltiin puhelunvälitysjärjestelmää, jossa saadaan sujuvasti hälytettyä SRVA -tehtävään nimetyt henkilöt. Kokemukset olivat hyvin lupaavat ja mallin käyttö jatkuu vuonna 2016.

Riistanhoitoyhdistyksiin kohdistuvan hallinnollisen byrokratian määrää pyritään vähentämään mm. säädosmuutoksia suunniteltaessa.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelut vahvistivat toimintavuoden aikana edelleen strategista tavoitetta, jossa henkilötyöpanoksia siirretään organisaatiossa tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Toisaalta mahdollistettiin teknisillä ratkaisulla edellytykset hajautetusti tapahtuvalle työtavalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatiossa.

Infrastruktuuripalvelut

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan rooli suhteessa muihin prosesseihin. Useimmat luotavat palvelut rakentuvat jonkinlaiselle sähköiselle järjestelmälle. Tietojärjestelmätuen tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjestelmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista ei pääse tapahtumaan ja että kokonaisuus pysyy hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian raameissa.

Suomen riistakeskus osallistuu julkisen riistakonsernin (maa- ja metsätalouden hallinnonalan) tietohallintostrategian toimeenpanoon kehittämällä tietojärjestelmiä yhdessä laaditun riistakonsernin kokonaisarkkitehtuurin tavoitetilan mukaisesti, ja edistämällä omalta osaltaan Julkisen riistakonsernin tietojärjestelmien yhteentoimivuustavoitteita.

Jatkuvaa

Suomen riistakeskus osallistui riistakonsernin it-ohjausryhmän toimintaan. Vuonna 2015 toteutettiin laitojen välisenä yhteistyönä järjestelmäkehityksen toteuttamissuunnitelmaa, eli julkisen riistakonsernin yhteisten järjestelmien tiekarttaa. Työn tuloksena on syntymässä tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo eri toimijoiden tuottaman riista- ja asiakastiedon yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä.

Oma riista -palvelussa tallennetaan saalisilmoitukset sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto-ominaisuudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Vetuma-palvelun avulla. Toteutettu Oma riista -kirjautumismoduli otettiin käyttöön myös Riistavahinkorekisterissä sekä Tassu-järjestelmässä.

Riistakeskus osallistui merkittäväällä panoksella Luonnonvarakeskuksen hallinnoiman hirvitietojärjestelmä-hankkeen toteutukseen. Riistakeskus osallistui järjestelmäkokonaisuuden toteuttamiseen sovitun työnjaon mukaisesti tuottaen palveluntarjoajansa kanssa järjestelmän teknistä osuutta. Tämä työnjaon toteuttaminen kasvatti tietojärjestelmäinvestointien osuutta yli 100 %:lla totutusta tasosta. Hirvitieto-ominaisuuksien rakentaminen Oma riista -palveluun laskutettiin sovitusti Luonnonvarakeskukselta ja kirjattiin tuloslaskelmassa hankintamenon vähennykseksi.

Metsästäjärekisteri integroitiin Oma riista -palveluun keväällä 2015. Näin metsästäjä näkee omat Metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan.

Taloushallinto ja hankinnat

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon osaamista on keskitetty, jotta ydintoiminnoille saadaan vapautettua resursseja.

Taloushallinnon perusprosessien toiminnallisuutta analysoidaan mm. sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella. Laskujen vastaanotto ja kierrätys yksinkertaistettiin ja ulkoistettiin keväällä 2015 kokeiluluontoisesti. Kokeilu jatkuu vuonna 2016.

Työtuntien kirjaaminen tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärän ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kolmeen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee liitteen 1 taulukosta 7. Työtuntien kokonaistuntien seuranta käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin 7 hirviin ja suurpetoihin liittyvää vahinkojen ennakkotorjunta- ja suojausmateriaalin hankintaa sekä kaksi muuta hankintaa julkisella hankintamenettelyllä. Toimintavuoden 2016 hankintamenettelyt onnistuttiin toteuttamaan ilman valituksia.

Riistakeskus vastaa vuodesta 2014 alkaen riistanhoitoyhdistyksille tulevan valtionavustuksen ohjaamisesta riistanhoitoyhdistyksille, sen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista sekä yhdistysten puolesta valtionavustuksen raportoinnista valtionavun myöntäjälle.

Tavoitteen määräaika siirrettiin vuoteen 2017, koska yhdistysten valtionosuutta koskevaa lainsäädäntöä on tarkennettava

Suomen riistakeskus valmistautui vastaamaan vuoden tavoitteen mukaisesti riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen hoitamisesta ja maksatuksesta. Siihen liittyvä prosessi hahmoteltiin syksyn 2013 aikana. Tavoitteen toteuttamista on viivästytetty, koska siirto edellyttää lainsäädäntöpohjan tarkennuksia.

Informaatiopalvelut

Luottamushenkilöiden sähköistä asiakirjojen jakelua suoraan Dynasty -asianhallintajärjestelmästä on pilotoitu. Pilottikäytön aikana todettiin, että kyseessä olevia asiakirjoja ei voitane laittaa suoraan julkiseen ja-

keluun. Varsinainen käyttöönotto päätettiin toteuttaa sitten, kun tunnistauminen voidaan toteuttaa Oma riista -palvelun kirjautumisen kautta.

Asianhallintajärjestelmässä panostetaan käyttöasteen korottamiseen, jotta asteittainen sähköiseen arkistointiin siirtymisen tulee mahdolliseksi.

Varasto- ja logistiikkapalvelut kilpailutettiin ja ulkoistettiin keväällä 2015 Booky Oy:lle. Palvelutasosopimuksessa pyrittiin varmistamaan riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen aiemmalla tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännösvastavalle, joka hoitaa käännöstrafiikin omatoimisesti alihankintana tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Toimintavuonna käännätettiin 53 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuksen sisäisenä työnä toteutettiin 62 erillistä pienempää käännöstä. Käännöksistä 95 % tehtiin suomesta ruotsiin.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 seuraavasti: Mittaaminen perustuu taulukon 3 suoritteisiin. Suoritteiden laadun mittaristo on taulukossa 4.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

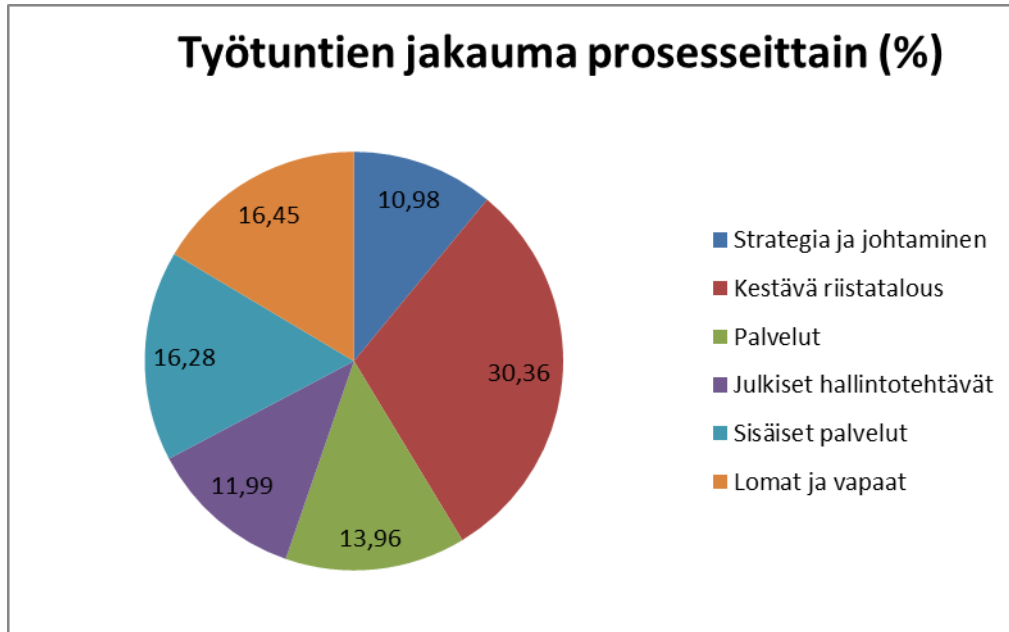
Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tehokkuutta ja laatua mitataan seurantajärjestelmällä	Toteutettu
---	------------

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kulueneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 5 ja tuottavuuden taulukosta 6.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (140 928 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2015 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2015 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	402 430	246 193	163 %
JHT-toiminnot	219 735	833 954	26 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	674 748	292 205	231 %
Palvelutuotteiden myynti	189 719	322 993	59 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja os-topalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2015–2016 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1078/2014) suorittemaksuihin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain 8 §:n nojalla. JHT-toiminnoissa on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut nousivat mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa suoritteista on säädetty maksuttomiksi.

Metsästäjän ilmoitusmyynti tuottaa 231 -prosenttisesti siitä aiheutuvat kulut.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 59 %. Toiminto tuotti alijäämää palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen tuotevalikoiman olennaisen supistamisen ja varastoarvon alaskirjauksen vuoksi.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA JA AIKAANSAANNOSKYKY

Aikaansaannoskyky kuvaa organisaation, työyhteisön ja henkilöstön kykyä aikaansaada tuloksellisuutta.

Suomen riistakeskuksen aikaansaannoskyvyn mittaristo (samalla tilinpäätöksen henkilöstölukuja) on kuvattu liitteen 1 taulukossa 7.

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja työpanoksen toteutunut ja tavoiteltu jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2013–2015 ilmenevät ja jakautuminen rahoituslähteittäin taulukossa 7.

<p>Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen ja suuntaaminen tukipalveluista ydinprosesseihin.</p>	<p>Jatkuvaa.</p> <p>Työpanoksen vapautuminen tukipalveluista ei ole toteutunut tavoitteiden mukaisesti</p>
--	--

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallintolain muutosturva varmistaa työpaikkojen säilymisen, mutta edellyttää henkilöstöltä valmiutta osaamisen muuntamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.
- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntijaroolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Koska vakanssien määrä on rajattu (62 henkilötyövuoteen), uuden osaamisen hankkiminen voi tapahtua alkuvaiheessa 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttamisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydin toimintojen tietojärjestelmien voimakasta kehittämistä työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoisella toimintaohjelmalla.
- Otetaan tavoitteeksi onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Noudatetaan työn vaativuuteen perustuvaa palkkausjärjestelmää.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätö vakiintunut työtapo rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2015 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteuttajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä.

Vuoden 2015 alkupuolella päätettiin vuoden 2013 työhyvinvointikyselyn ja vuoden 2014 kehittämissuunnitelman tulosten pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2015 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteistyönä.

Vuoden 2015 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

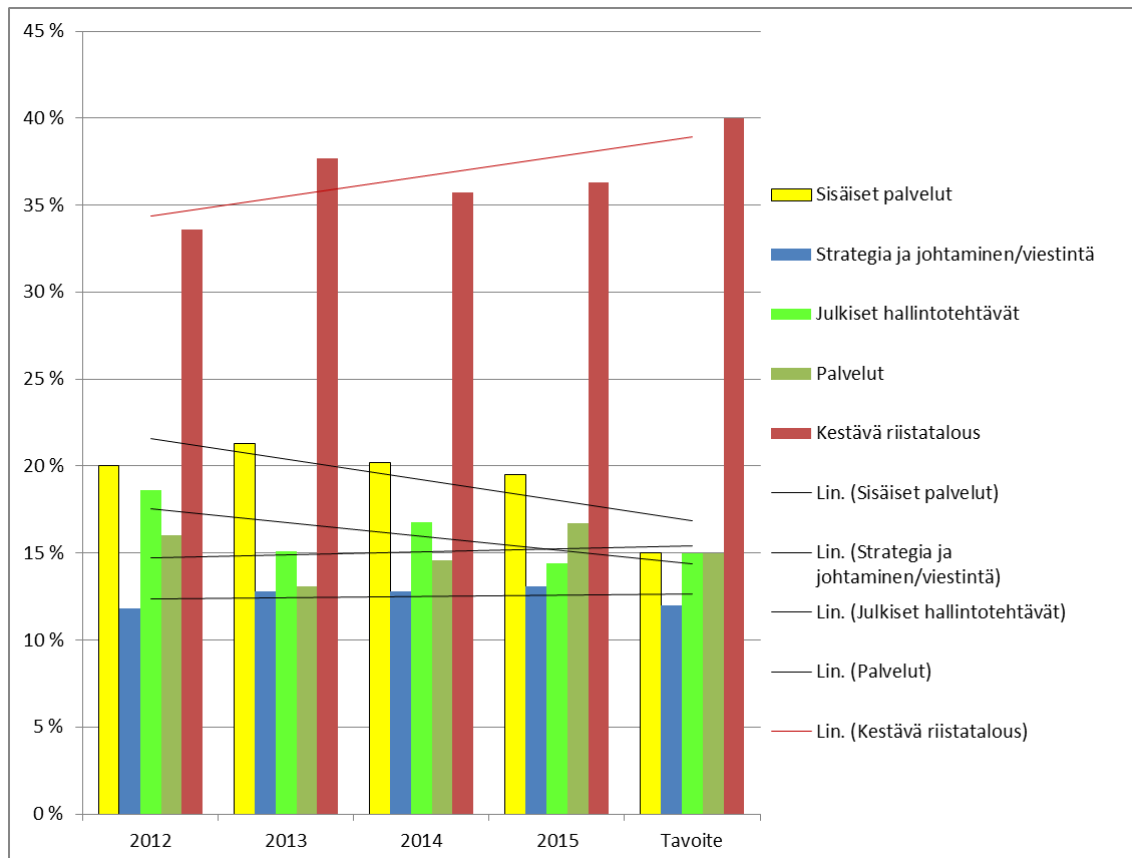
- Ikä- ja elämäntilanteen huomioiminen kehityskeskusteluissa
- Työmäärän tasaisempi jakautuminen
- Esimiehet raivaavat aikaa esimiestehtäviin

Kyseisiin tavoitteisiin pääsemiseksi sovittiin johtoryhmän kanssa yhteistoiminnassa toimenpiteet. Vuonna 2015 toteutettiin työhyvinvointikysely Työterveyslaitoksen Party-kyselynä yhden väli vuoden jälkeen. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2016 tuotetaan edellisen vuoden tavoitteiden pohjalta lisäten siihen työehtosopimusneuvottelussa suunniteltaviksi sovittuja ikäohjelman toimenpiteitä.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR -järjestelmä Sympassa. Vuoden 2015 kehityskeskusteluissa tarkastettiin roolien vaatimukset ja ajan-tarve normaalikäytännön mukaisesti.

Kaavio: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2012-2015) ja tavoiteltu kohdentuminen.

Kaaviosta nähdään, että työajan käytön suuntaaminen ydinprosesseihin on edennyt, mutta hitaasti. Julkiset hallintotehtävät ovat tehostuneet: työnkäytön osuus on vähentynyt jo alle tavoitetason, vaikka tehtävien määrä on koko ajan kasvanut. Johtamisen ja strategiaprosessin työnkäytön muuttumattomuus johtuu siitä, että viestinnän henkilövahvuutta on lisätty. Sisäisten palveluiden työnkäytön vähentymistä on hidastanut it-kehittämishankkeisiin lisätty panostus. Henkilöstörakenteen luontainen muutos on ollut toistaiseksi varsin hidasta eikä osaamisen muuntaminen uusiin tehtäviin ole enää laajamittaisesti mahdollista. Palveluiden osalta työnkäyttö on kasvanut yli vuonna 2013 asetetun tavoitteen.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 76 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 59 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 17 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 5.

Henkilöstötilinpäätöksen tiedot on esitetty liitteen 1 taulukossa 7.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulosopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

Suomen riistakeskuksen strategian päivitys 2013	Valmis 2013
---	-------------

Metsästäjärekisterin haltuunotto	Saatettu loppuun 2014
----------------------------------	-----------------------

Metsästäjärekisterin ylläpito ja asiakaspalvelu siirtyivät vuoden 2015 alusta Innofactor Oyj:lle. Uuden toimittajan kanssa toteutettiin vuoden 2015 puolella toimitus sopimuksen mukainen rajapinta Oma riista - palveluun. Näin Metsästäjärekisteristä tuli osa Julkisen riistakonsernin järjestelmäkokonaisuutta.

Suunnitelman metsästäjien koulutusjärjestelmän tehostamiseksi ja työnjaon selkeyttämiseksi Suomen riistakeskuksen ja metsästäjäjärjestöjen välillä	Suunnitelma valmis, ryhdytty toteuttamaan
--	---

Metsästäjien tietojen ja taitojen ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvä metsästäjien koulutusstrategia valmistui vuoden 2013 joulukuussa yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa. Metsästäjäkunta voidaan jakaa erilaisiin asiakassegmentteihin, joiden tarpeet poikkeavat toisistaan. Näiden tarpeiden ja toiveiden huomioon ottaminen ja tarkoituksenmukaisen materiaalin, etenkin sähköisessä muodossa olevan, laadinta on edelleen lähivuosien keskeistä toimintaa.

Sähköisten asiointijärjestelmien, tukipalvelujärjestelmien ja prosessikuvausjärjestelmän ja muiden tarvittavien tietojärjestelmien jatkok kehittäminen niin, että prosessimaisen organisaation toiminta alueille hajautettuna edelleen tehostuu. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä	Käynnissä
--	-----------

Sähköisen lupahaun repertuaaria laajennettiin lintupoikkeuslupiin ja ns. kannanhoidolliseen metsästyseen sekä hirvieläinten uuteen pyyntilupaun. Sähköinen hakumahdollisuus on otettu hyvin käyttöön ja paikoin suurin osa poikkeusluvista haettiin täysin sähköisesti.

Tiedot Oma riista -palvelusta siirtyvät automaattisesti riistakeskuksen Lupahallintajärjestelmään. Samoin Lupahallinnasta päätöstiedot siirtyvät Oma Riista -palveluun luvansaajan nähtäville. Lisäksi tiedot riistanhoitoyhdistyksen alueen poikkeusluvista tulevat toiminnanohjaajan näkyville.

Riistavahinkorekisterin projektin puitteissa pyrittiin aiempaan tapaan varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkorekisteri avattiinkin keväällä 2015 myös riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajille Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten aiempaa selkeästi enemmän informaatiota saatavilla esimerkiksi pyyntilupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Toimitilaratkaisuiden rationalisointi ja kustannustehokkuuden parantaminen	Aloitettu
--	-----------

Riistakeskukselle ostettiin uudet toimitilat Helsingin Tapanilasta vuonna 2014. Tilat ostettiin Suomen omakotiliitto ry.:ltä samasta kiinteistöstä, jossa sijaitsevat entuudestaan Uudenmaan alueen ja Helsingin

riistanhoitoyhdistyksen toimitilat. Muutto uusiin toimitiloihin tapahtui keväällä 2015 tilojen remontoinnin jälkeen.

Ratkaisulla vapautettiin työpanosta 1,5 htv kiinteistöhoidosta ja varastopalveluiden hoitamisesta, kun varastopalvelut samassa yhteydessä ulkoistettiin.

Uusissa toimitiloissa aloitti heti myös lupahallintokirjaamo osana kirjaamokokonaisuutta. Sen kautta siirrettiin kulkemaan pääosin alueiden hakemusten ja päätösten vastaanotto- ja lähetyслиikenne. Samalla saadaan hyödynnettyä mahdollisimman kattavasti Lupahallintajärjestelmään jo aiemmin tehdyt hajautetun toiminnan ominaisuudet. Hirvieläinten lupa- ja saalistrafiikki hoidetaan kuitenkin toistaiseksi pääosin alueilta.

Laitialan toimintakeskus päätettiin lakkauttaa vuoden 2017 kesäkuun alkuun mennessä. Toimintakeskuksen alas ajo toteutetaan projektimuotoisena vaiheittain vuosien 2016-2017 aikana. Kiinteistö pyritään realisoimaan viimeistään keväällä 2017 ja irtaimisto myydään pääosin huutokaupalla vuoden 2016 aikana.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Varsinainen toiminta		
Tuotot	647 722,79	596 497,91
Kulut		
Henkilöstökulut	4 644 616,13	4 571 483,68
Poistot	35 440,39	29 306,81
Muut kulut	4 880 479,65	4 780 901,92
Kulujäämä	-8 912 813,38	-8 785 194,50
Varainhankinta		
Tuotot	891 784,62	921 095,18
Kulut	616 343,87	531 646,19
Kulujäämä	-8 637 372,63	-8 395 745,51
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	3 931,35	5 108,60
Kulut	35,31	257,92
Kulujäämä	-8 633 476,59	-8 390 894,83
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	1 707 008,35
Yleisavustukset	8 362 031,98	8 290 409,75
Tilikauden tulos	-271 444,61	1 606 523,27
Tilikauden yli/-alijäämä	-271 444,61	1 606 523,27

5.2. TASE

	31.12.2015	31.12.2014
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	21 246,28	14 486,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	168 000,00	168 000,00
Koneet ja kalusto	33 091,90	40 664,03
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	201 091,90	208 664,03
Sijoitukset	1 535 694,00	1 378 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 758 032,18	1 601 844,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	134 677,06	248 398,98
Muut pitkäaikaiset saamiset	6 840,00	6 840,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	258 404,46	182 543,02
Muut saamiset	0,00	80 000,00
Siirtosaamiset	419 683,71	231 632,00
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	2 285 080,64	3 094 847,13
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 109 411,95	3 848 987,21
V a s t a a v a yhteensä	4 867 444,13	5 450 831,84
V a s t a t t a v a a		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	810 724,83	810 724,83
Muut rahastot	199 586,66	240 337,49
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 537 498,58	930 975,31
Tilikauden yli-/alijäämä	-271 444,61	1 606 523,27
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 276 365,46	3 588 560,90
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	171 069,49	614 107,07
Ostovelat	241 362,41	165 323,03
Muut velat	95 129,09	84 826,58
Siirtovelat	1 083 517,68	998 014,26
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 591 078,67	1 862 270,94
V a s t a t t a v a yhteensä	4 867 444,13	5 450 831,84

5.3. **TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen pysyviin vastaaviin merkityt omistuksiinteistöt on arvostettu markkinahinta-arviota tai hankintamenoa käyttäen varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo -periaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Hyödykkeet, joiden taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä enintään 850 euron pienhankinnat yhteissummaltaan tilikaudella alle 2 500 euroa, on kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden kuluksi hankintahetken mukaan.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

Vaihto-omaisuuden alaskirjaus

Vuoden 2015 aikana Suomen riistakeskus päätti luopua toimihenkilöiden ylläpitämästä välitystavaratoiminnasta. Välitystavaratoiminta kilpailutettiin ja ylläpito ulkoistettiin 22.6.2015 alkaen. Ulkoistuksen yhteydessä luovuttiin osasta varastoituja tuotteita ja supistettiin tarvikevalikoimaa. Luopumisen ja tarvikevalikoiman supistuksen seurauksena vaihto-omaisuuden arvo aleni. Varaston vähennykseksi kirjatus arvonalennuksen tuloslaskelmavaikutus on -105 705,39 euroa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Kokonaistuotot ja kulut**

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Yleisavustukset	8 362 031,98	8 290 409,75
Muut tuotot	1 543 438,76	3 229 710,04
Tuotot yhteensä	9 905 470,74	11 520 119,79
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	4 644 616,13	4 571 483,68
Henkilöstökulut, varainhankinta	44 944,70	44 030,10
Henkilöstökulut, yhteensä	4 689 560,83	4 615 513,78
Poistot	35 440,39	29 306,81
Muut kulut	5 451 914,13	5 268 775,93
Kulut yhteensä	10 176 915,35	9 913 596,52
Varausten muutos	0,00	0,00
Yli-/alijäämä	-271 444,61	1 606 523,27

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Osinkotuotot	3 293,33	3 252,70
Muut korko- ja rahoitustuotot	373,92	1 570,90
Muut pääomatuotot	264,11	285,00
Yhteensä	3 931,35	5 108,60
Korkokulut ja muut rahoituskulut	35,31	257,92
Yhteensä	3 896,05	4 850,68

Satunnaiset tuotot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Toimitilakiinteistö Fants II, myynti	0,00	1 650 000,00
Toimitilaosakkeet Finnentie 8, myynti	0,00	57 008,35
Yhteensä	0,00	1 707 008,35

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	388 109,09	328 075,67	259 613,70	268 422,24
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-4 572 289,84	-4 545 386,59	-72 326,29	-26 097,09
Poistot	-35 440,39	-29 306,81	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-124 684,20	-95 839,24	-3 941,99	-279,26
Henkilöstön matkakulut	-353 791,00	-372 138,05	-55 756,07	-54 401,16
Hallituksen ja riistaneuvostojen kulut	-142 432,06	-125 379,95	-3 423,05	-2 566,09
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-619 775,05	-421 218,32	-19 270,10	-2 919,53
Palvelujen ostot	-2 451 743,00	-2 241 406,12	-63 646,50	-441 550,90
Vuokrat ja kiinteistökulut	-312 239,45	-285 233,95	-683,00	-4 340,02
Muut kulut	-675 416,94	-688 159,91	-53 677,24	-69 069,42
Yleiskustannukset	0,00	23 600,00	0,00	0,00
Kulut yhteensä	-9 287 811,93	-8 780 468,94	-272 724,24	-601 223,47
Varsinainen toiminta yhteensä	-8 899 702,84	-8 452 393,27	-13 110,54	-332 801,23
Varainhankinta				
Tuotot	0,00	0,00	891 784,62	921 095,18
Kulut	0,00	0,00	-616 343,87	-531 646,19
Varainhankinta yhteensä	0,00	0,00	275 440,75	389 448,99
Tuotto/kulujäämä	-8 899 702,84	-8 452 393,27	262 330,21	56 647,76
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0,00	0,00	3 931,35	5 108,60
Kulut	-26,31	-248,92	-9,00	-9,00
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	-26,31	-248,92	3 922,35	5 099,60
Kulujäämä	-8 899 729,15	-8 452 642,19	266 252,56	61 747,36
Satunnaiset tuotot	0,00	57 008,35	0,00	1 650 000,00
Yleisavustukset	8 362 031,98	8 290 409,75	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	-537 697,17	-105 224,09	266 252,56	1 711 747,36

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmäärittäminen**

Arvonkorotusrahastoon sisältyy Laitialan kiinteistöön tehty arvonkorotus 168 000 euroa, joka vastaa 80 prosenttia hankintamenoista.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2015	31.12.2014
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	14 486,60	21 339,90
Lisäykset	17 016,22	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-10 256,54	-6 853,30
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	21 246,28	14 486,60
Maa- ja vesialueet 1.1.	168 000,00	1 788 000,00
Lisäykset, arvonkorotus	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-1 620 000,00
Poistot	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet 31.12.	168 000,00	168 000,00
Koneet ja kalusto 1.1.	40 664,03	41 264,75
Lisäykset	17 611,72	21 852,79
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-25 183,85	-22 453,51
Koneet ja kalusto 31.12.	33 091,90	40 664,03

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 15.665,39 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1.345.50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 48 113,35 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2015	31.12.2014
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	258 404,46	182 543,02
Muut saamiset	0,00	80 000,00
Siirtosaamiset	419 683,71	231 632,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	678 088,17	494 175,02

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2015	31.12.2014
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	810 724,83	2 492 324,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-1 681 600,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	810 724,83	810 724,83
Muut rahastot 1.1.	240 337,49	300 049,73
Lisäykset	249,17	287,76
Vähennykset	-41 000,00	-60 000,00
Muut rahastot 31.12.	199 586,66	240 337,49
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 537 498,58	930 975,31
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 537 498,58	930 975,31
Tilikauden yli-/alijäämä	-271 444,61	1 606 523,27
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 276 365,46	3 588 560,90
Muut rahastot		
31.12.2015		
31.12.2014		
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 866,59	39 866,59
Käyttöpääoma 1.1.	7 941,11	8 892,82
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	48,08	48,29
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	1 000,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	47 855,78	47 807,70
Nuorisotoimintarahasto		
Peruspääoma 1.1.	9 310,12	14 290,32
Korkotuotot	19,87	19,80
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Annetut avustukset	3 000,00	5 000,00
Vähennykset tilikauden aikana		
Pääoma 31.12.	6 329,99	9 310,12
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	183 219,67	237 000,00
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	181,22	219,67
Annetut avustukset	38 000,00	54 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	145 400,89	183 219,67
Muut rahastot yhteensä	199 586,66	240 337,49

Oman pääoman rahoituskäyttö

Suomen riistakeskuksen hallitus myönsi vuonna 2014 omasta pääomasta 350 000 euroa hankerahoitusta käytettäväksi Portal-hankkeeseen vuoden 2015 aikana. Vastaavalla tavalla myönnettyä rahoitusta siirtyi Portal-hankkeelle (Vuodesta 2015 Oma riista) vuodelta 2014 yhteensä 23 743,45 euroa. Oma riista-hanke käytti myönnetystä oman pääoman rahoituksesta vuoden 2015 aikana 214 173,83 euroa. Vuodelle 2016 käytettäväksi siirtyi 159 569,62 euroa. Siirtyvä erä on laskennallinen, eikä sitä ole kirjattu vuoden 2015 taaseeseen.

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Oma riista -hanke		
Tuotot		
Valtionavustus	75 000,00	83 000,00
Seuraavalle vuodelle siirtyvä valtionavustus	0,00	0,00
Edellisestä vuodesta siirtyvä valtionavustus	0,00	182 382,87
Edellisestä vuodesta siirtyvä raha	22 457,41	0,00
Ed. vuodesta siirtyvä raha, Riistatieto-proj.	1 286,04	0,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 24.11.2014	350 000,00	0,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 26.11.2013	0,00	120 000,00
Tuotot yhteensä	448 743,45	385 382,87
Kulut		
Henkilöstökulut	97 641,94	72 684,88
Matkakulut	11 284,51	4 828,45
Ostopalvelut	143 167,05	257 847,91
Yleiskustannukset	33 450,00	25 100,00
Muut kulut	3 630,33	2 467,22
Kulut yhteensä	289 173,83	362 928,46
Oma riista -hanke yhteensä, siirtyy v 2016	159 569,62	22 454,41
Riistatieto-projekti		
Tuotot		
Valtionavustus	0,00	42 625,00
Oma rahoitus, hallituksen päätös 26.11.2013	0,00	180 000,00
Tuotot yhteensä	0,00	222 625,00
Kulut		
Henkilöstökulut	0,00	40 730,06
Matkakulut	0,00	4 121,46
Ostopalvelut	0,00	163 858,88
Yleiskustannukset	0,00	12 550,00
Muut kulut	0,00	78,56
Kulut yhteensä	0,00	221 338,96
Riistatieto-projekti yhteensä, siirtyy	0,00	1 286,04

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET**Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät**

	31.12.2015	31.12.2014
Taseeseen sisällyttämättömät vuokravakuudet		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	21 541,30	23 735,12
Myöhemmin maksettavat	18 801,85	27 370,62
Yhteensä	40 343,15	51 105,74

Vuokravakuudet

	31.12.2015	31.12.2014
Taseeseen sisällyttämättömät vuokravakuudet		
Varsinais-Suomen aluetoimisto	2 500,00	2 500,00
Yhteensä	2 500,00	2 500,00

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Tilintarkastus	16 603,36	13 429,52
Muut palvelut	0,00	10 874,80
Yhteensä	16 603,36	24 304,32

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ

Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 77,5 henkilöä (78 v. 2014 ja 77 v. 2013). Vuoden lopussa 24 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (22 v. 2014 ja 20 v. 2013), 40 aluehallinnossa (43 v. 2014 ja 44 v. 2013) ja 12 projekteissa ja hankkeissa (14 v. 2014 ja 13 v. 2013).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Palkat ja palkkiot	3 523 817,97	3 486 749,56
Eläkekulut	854 230,70	845 351,16
Muut henkilöstösivukulut	183 418,83	168 867,72
Yhteensä	4 561 467,50	4 500 968,44
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Hallituksen kokouspalkkiot	7 140,00	8 026,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	11 256,00	11 628,00
Eläkekulut	15 922,40	3 096,71
Muut sivukulut	709,32	761,09
Yhteensä	35 027,72	23 511,80
Riistaneuvosto ja alueneuvostot		
Palkkiot	41 481,00	41 002,00
Eläkekulut	5 867,73	5 345,21
Muut sivukulut	772,18	656,23
Yhteensä	48 120,91	47 003,44
Henkilöstökulut yhteensä	4 644 616,13	4 571 483,68
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	35 130,32	34 403,88
Eläkekulut	8 115,10	7 947,30
Muut henkilöstösivukulut	1 699,28	1 678,92
Yhteensä	44 944,70	44 030,10
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	4 689 560,83	4 615 513,78

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Pääkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Muistiotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Myyntitositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Ostotositteet	Paperitositteina
Palkkatositteet	Paperitositteina
Tasekirja	Sidottuna kirjana
Tase-erittelyt	Nidottuna

Muistitikujen aineisto on PDF -muodossa sisältäen lukuohjelman MS Windows/i386 sekä Linux/i386 -ympäristöihin, sekä ASCII-tiedostoina.

TOSITELAJIT JA SÄILYTTÄMISTAPA

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 19 Palkat
- 20 Sampo 800011-488486
- 40 Itä-Uudenmaan OP
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 24.2.2016 päättänyt, että tilivuoden 2015 tuloslaskelman osoittama alijäämä (271 444,61 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätalille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 24. päivänä helmikuuta 2016

Suomen riistakeskuksen hallitus

Tauno Partanen

Asko Keski-Nisula

Leo Houhala

Erkki Huhta

Martin Hägglund

Marko Mikkola

Markku Pärssinen

Aarno Puttonen

Vesa Ruusila

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 29. päivänä helmikuuta 2016

Helge Vuoti

Helge Vuoti JHTT

BDO Audiator Oy

JHTT -yhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS -taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Aiemmin ollut riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa, mutta se on vähentynyt, joskin ennustettavuus riippuu edelleen eduskunnan vuotuisista päätöksistä ja metsästäjämäärän kehityksestä.

Metsästäjämäärän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoitus pohjaan Lähitulevaisuudessa ei ole kuitenkaan näkyvissä metsästäjämäärän selvää vähenemistä.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on edelleen hyvä, vaikka toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 271 444,61 euroa alijäämäiseksi. Vuonna 2014 ylijäämä oli 1 606 523,27 euroa ja vuonna 2013 se oli 49 241,12 euroa.

Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen hallitus myönsi hankerahoitusta omasta pääomasta Oma riista -hankkeelle 350 000 euroa. Vuodelle 2014 myönnetystä oman pääoman rahoituksesta siirtyi vuodelle 2015 yhteensä 23 743,45 euroa. Oma riista -hanke käytti myönnetystä oman pääoman rahoituksesta yhteensä 214 173,83 euroa. Vuodelle 2016 oman pääoman rahoitusta siirtyi 159 569,62 euroa.

Tilikauden tulosta arvioitaessa on otettava huomioon, että tilikauden kuluihin sisältyy kertaluontoinen varastoarvon alaskirjauksesta muodostuva -105 705,39 euron suuruinen erä. Tavanomaisen, muun toiminnan tulos on 165 739,22 euroa alijäämäinen. Tämä alijäämä aiheutuu edellä esitetystä Oma riista -hankkeesta, johon on hallituksen päätöksen mukaisesti käytetty kertynyttä ylijäämää. Jos tämän hankkeen vaikutus jätetään huomiotta, tavanomaisen toiminnan tulos muodostuu 48 434,61 euroa ylijäämäiseksi

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2015	2014	2013	2012	2011
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne					
Varsinaisen toiminnan tuotot	11,3 %	5,2 %	8,0 %	9,5 %	8,2 %
Varainhankinnan tuotot	8,5 %	8,0 %	9,9 %	12,0 %	12,0 %
Valtionavustukset	80,1 %	72,0 %	82,0 %	78,3 %	79,4 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	0,1 %	14,8 %	0,1 %	0,2 %	0,4 %
Taseen rakenne					
Taseen pysyvien vastaavien osuus					
taseen loppusummasta	36,1 %	29,4 %	47,0 %	58,1 %	58,0 %
Vaihtuvien vastaavien osuus	63,9 %	70,6 %	53,0 %	41,9 %	42,0 %
taseen loppusummasta					

Rahojen ja pankkisaamisten (2,285 milj. €) osuus oli 46,9 prosenttia (56,8 % v. 2014, 44,3 % v. 2013, 32 % v. 2012 ja 32 % v. 2011) taseen loppusummasta ja noin 21,3 prosenttia (31,2 v. 2014, 26,7 % v. 2013, 19 % v. 2012 ja 20 % v. 2011) vuotuisista kuluista

4. Henkilöstötiedot esitetään toimintaa kuvaavassa mittariliitteessä

5. Ympäristökijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestävän käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat ovat keskustoimistoa ja Laitialan toimintakeskusta lukuun ottamatta toimistokiinteistöjä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimistojätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

Suomen riistakeskuksen ympäristöriskien pienenemiseen vaikutti oleellisesti keskustuomiston Östersundomissa sijainneiden toimitilojen luovutus Helsingin kaupungille 4.8.2015. Pois jääneet riskit liittyvät öljykeskuslämmitykseen ja käytöstä poistetun vanhan toimisto-osan terveystriskiin.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

TTS suunnitelmien mukainen riistakeskuksen valtionapu pysyy vuoden 2016 jälkeen lähivuodet muuttumattomana. Sähköisten palveluiden kehittäminen ja lieväkin inflaatiokehitys aiheuttavat, että palkkaus- ja kulutusmenoja on karsittava. Toimitilarationalisointien lisäksi on varauduttava henkilöstömäärän lievään vähennykseen luontaisen eläköitymisen kautta. Lisäksi TTS:n mukaisen valtionosuuden kehitys riippuu eduskunnan päätöksistä. Suomen riistakeskuksen talous tulee olemaan lähivuodet tiukka.

Vuoden 2014 aikana Suomen riistakeskus osti Suomen Omakotiliitto ry:ltä Kiinteistöosakeyhtiö Sompiontorin osakkeet, jotka oikeuttavat hallitsemaan yhteensä noin 430 m² toimistotiloja osoitteessa Sompiontie 1, 00730 Helsinki. Suomen riistakeskuksen peruskorjasi ostetut tilat ja niihin muutettiin maaliskuussa 2015. Uudet tilat sijaitsevat hyvien kulkuyhteyksien varrella ja niiden käyttöönotto alentaa jatkossa matka- ja toimitilamenoja.

Suomen riistakeskus kilpailutti kevään 2015 aikana varastotoiminnon ylläpidon siten, että tarjouskilpailun voittanut Booky.fi Oy aloitti varastotoiminnan ylläpitäjänä 22.6.2015.

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	53
Liite 2:	Yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat kehittämis- ja innovaatiohankkeet	59
Liite 3:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	63
Liite 4:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	64
Liite 5:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2015	65

SUOMEN RIISTAKESKUS		LIITE 1					
Liite 1: Taulukko 1							
KONSERNISTRATEGIAN MITTARIT							
Tieto	Mittari/ Arviointikriteer	2011	2012	2013	2014	2015	
Metsästäjä määrä (maksetut kortit)		311 853	308 187	308 390	306 542	306 277	
Rekisteröityjen metsästäjien määrä		371 507	372 828	372 697	372 700	377 082	
SRVA-toimenpiteiden määrä	Suurpedot/vuosi	0	114		117		
	Hirvieläimet/vuosi	0	3 066		5 830		
Metsästysonnettomuuksien määrä	Kuolintapaukset	0	0	0	0	0	
	Loukkaantumiset	12	22	12	16	7	
		1986	1994	2004	2013		
Metsästyksen hyväksyttävyyden kansalaisten suhtautuminen	Positiiviset	48 %	44 %	54 %	61 %		
	Negatiiviset	31 %	28 %	17 %	13 %		
LIITE 1: Taulukko 2							
Vaikuttavuus							
Tavoite							
-kriittinen menestystekijä							
1. Riistatalous luo hyvinvointia		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015
- Viestinnässä tuodaan esille riistatalouden arvoa hyvinvoinnin tuottajana	Hyvinvointijuttujen ja -tiedotteiden määrä	Toteutuma		19	35	27	44
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisena		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015
- Hoitosuunnitelmatyö ja toimeenpano aktiivista	Hoitosuunnitelmatöiden toteutusaste	Tavoite	2	2	2	2	2
		Toteutuma	2	2	2	2	2
- Riistaseurantojen riittävä aktiivisuus ja kattavuus	Riistakolmioiden määrä lasketut/kaikki	Tavoite	1233	1 233	1 233	1 233	1 233
		Toteutuma	61,4 %	66,6 %	75,3 %	76,3 %	82,2 %
	Saalistiedon kattavuus	Tavoite	100	100	100	100	
		Toteutuma	76,7 %	73,3 %	68,0 %	66,0 %	
3. Metsästys ja riistanhoito on eettistä ja vastuullista		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015
- Metsästys tapahtuu laillisesti ja turvallisesti	Tietoon tulleiden laittomasti tapettujen metsästysonnettomuuksien määrä	Toteutuma	26	29	32	22	0
		Toteutuma	12	22	12	16	7
- Eettiset ohjeet laaditaan ja niistä viestitään tehokkaasti	Eettisten ohjeistojen määrä	Tavoite			3	4	5
		Toteutuma	2	2	4	5	6
	Ko. sivujen latauksien määrä kotisivuilla	Toteutuma					
4. Riistavahingot ja -konfliktit hallinnassa		Mittari/ Arviointikriteeri	2011	2012	2013	2014	2015
- Sidosryhmien edustajat ovat tyytyväisiä sidosryhmätyöhön ja osallistumismahdollisuuksiin	Riistaneuvostojen ja sidosryhmien tyytyväisyyskysely	Tarpeellisuus			3,6	3,6	
		Onnistuminen			3,2	3,2	
		Vaikutusmahdollisuudet			3,2	3,2	
- Lupahallinto ja vahinkojen torjunta on toimivaa	Vahinkoperusteisten poikkeuslupien käsittelyaika	Toteutuma	6-113 vrk	6-71 vrk	21	23	18
	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet	Torjuntatoimet	1595	1746	1826	2150	2215
		SRVA-toimet	0	63	91	81	0
- Hirvivahinkojen määrä	Hirvikolareiden määrä	Toteutuma				1622	1808
	Korvattujen maatalous- ja metsätapausten määrä	Toteutuma				563	725
	Korvaussumma (maatalous ja metsä)	Toteutuma			463213	381127	408375
- Suurpetovahinkojen määrä	Korvaussumma (poislukien ahma)	Toteutuma			n. 3 milj.	n. 3,5 milj.	n. 1,6 milj.

Liite 1: Taulukko 3		Tuloksellisuusmittarit			
Suoritteet					
Prosessi/ Suoritteet					
Strategia ja johtaminen/Viestintä					
		2012	2013	2014	2015
Annettujen lausuntojen määrä	Lausuntojen määrä	75	100	94	
Metsästäjä-lehden painosmäärä ja saavutettujen kontaktien määrä	Painosmäärä	2 200 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
	Lukijamäärä				
	Lukuaika/lehti			30-59 min	30-59 min
Nettikontaktien aktiivisuus	Kävijämäärä	413000	438163	556777	761532
	Käytetty aika, min	2:49	3:02	2:55	2:52
Tiedotteiden määrä	Tiedotteita	119	85	142	189
JHT					
		2012	2013	2014	2015
Lupapäätösten määrä lupatyypeittäin	Pyyntiluvat	150	140	71	68
	Hirvieläinten pyyntiluvat	1974	1892	1 915	1 919
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	603	472	432	480
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	697	666	654	249
	Muut luvat ja päätökset	416	560	643	649
	Yhteensä	3840	3730	3 715	3 365
Metsästäjäutututkimuksen suorittaneiden määrä	Henkilöiden kokonaismäärä	6552	6984	6577	6598
	Joista naisia	20,0 %	19,5 %	21,2 %	25,9 %
Palvelut					
		2012	2013	2014	2015
Asiakaspalvelutapahtumien määrä	Puhelintapahtumat	3848	3210	3238	4866
	Sähköpostitapahtumat	750	873	1138	2032
Riistanhoitomaksun maksaneet/ Rekisterissä olevat	Henkilömäärä metsästäjärekisterissä	372828	372697	372700	377082
	Riistanhoitomaksun maksaneet	308187	308390	306 542	306277
	Maksaneiden osuus	83 %	83 %	83 %	81 %
	Metsästäjien keski-ikä	49,5	48,8	49,1	50,7
Metsästäjärekisterin palvelutapahtumien määrä	Palvelutapahtumat	23738	23566	26143	39573
	Itsepalvelutapahtumat				
RHY-tukitapahtumat	Neuvottelupäivät	25	39	38	
	Osanottajien määrä niihin	1057	1126	646	
	Työtunnit rhy-neuvontaan		10985	7709	9215
Kestävä riistatalous					
		2012	2013	2014	2015
Hoitosuunnitelma-toimenpiteet	Toimenpanoaste			61 %	
Työryhmäjäsennydet	Työryhmiä	97	89	101	8
Sisäiset palvelut					
		2012	2013	2014	2015
Materiaalipalvelu-tapahtumien määrä	Lähetyksiä	5740	5829	5981	6017

Liite 1: Taulukko 4

Laatu		(asiakstyytyväisyyden arvosna 1= heikko...5=erinomainen)			
Prosessi/ Suoritteet					
Strategia ja johtaminen/Viestintä		2012	2013	2014	2015
Lukijatytyväisyys (lukijatutkimus)	Metsästäjä	4,0	3,6	4,0	3,95
	Jägaren	4,0	3,6	4,0	3,95
Nettisivujen käytettävyys	Arvosana		3,6	2,3	3,66
Tiedotteiden läpimeno	Uutisten määrä	1320	1769	2685	4421
Sidosryhmätytyväisyys	Tarpeellisuus		4,1	4,2	
	Onnistuminen		3,6	3,6	
JHT		2012	2013	2014	2015
Lupapäästösten laatu lupatyypeittäin	Pyyntiluvat	0 %	Ei ollut	Ei ollut	Ei ollut
	Hirvieläinten pyyntiluvat	32 %	13 %	0 %	0 %
Valitusten läpimeno- %	Luontodirektiivin poikkeusluvut	0 %	ei ollut	0 %	0 %
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	0 %	17 %	0 %	27 %
	Muut luvat	50 %	ei ollut	0 %	0 %
Metsästäjäututkinnon suorittaneiden tyytyväisyys	Metsästäjäututkinto		4,2	4,3	4,3
Tyytyväisyys metsästäjävakuutukseen	Vakuutus		4,3	4,3	4,2
Palvelut		2012	2013	2014	2015
Asiakaspalvelutapahtumien laatu	Puhelin- ja sähköpostitapahtumat		3,6	3,6	3,58
(Asiakastyytyväisyystutkimus)					
Metsästäjäkurssin suorittaneiden tyytyväisyys	Metsästäjäkurssi		4,0	4,3	4,21
Tyytyväisyys palveluihin	Metsästyskortti ja maksaminen		4,2	4,2	4,2
(Asiakastyytyväisyystutkimus)	Lehti		3,9	4,0	3,95
RHY-tukitapahtumat	Neuvottelupäivät		3,8	3,9	
(Rhy-kysely)	Neuvontatapahtumat		3,5	3,9	
Kestävä riistatalous		2012	2013	2014	2015
Sidosryhmätytyväisyys	Onnistuminen		3,6	4,2	
	Vaikutusmahdollisuudet		3,2	3,2	
Sisäiset palvelut		2012	2013	2014	2015
Materiaalipalvelu-tapahtumien laatu (Rhy-kysely)	Palvelun arvosana		3,9	4	

Liite 1: Taulukko 5

Taloudellisuus						
Prosessi/ Suoritteet						
Kaikki prosessit			2012	2013	2014	2015
Varsinaisen toiminnan kustannukset prosesseittain ja projekteissa, 1000 €	Strategia ja johtamien		659	824	847,6	815,8
	KRT		1460	1275	1316,3	1512,9
	Palvelut		786	877	878,5	953,7
	JHT		1244	1302	1340,9	1365,9
	Sisäiset palvelut		1362	1433	1243,9	1194,6
	Hanketoiminta		1576	1586	2263,9	2184,6
	Yhteensä		8465	8736	9381,7	9560,5
Strategia ja johtamien/Viestintä			2012	2013	2014	2015
Johtamisen yleiskustannus	Prosessin kokonaiskustannus, 1000 €		658,6	823,6	847,6	815,8
	Yleiskustannus-%		7,8 %	9,4 %	0,09	8,5
Lehden nettokustannus	Nettokustannukset 1000 €/vuosi		874,8	841,5	815,6	927,4
	Kustannus, €/rh-maksun maksanut		2,84	2,73	2,66	3,03
Nettisivujen kustannus	Kustannukset, 1000 €		14,6	48,6	45,5	35,6
	Kustannukset/kontakti, €		0,035	0,111	0,082	0,047
JHT			2012	2013	2014	2015
Lupapäätösten kustannus lupatyypeittäin, €	Pyyntiluvat		101	133	166	220
	Hirvieläinten pyyntiluvat		161	156	120	118
	Luontodirektiivin poikkeusluvat		403	306	283	394
	Lintudirektiivin poikkeusluvat		201	312	339	376
	Muut luvat		268	135	129	125
Metsästäjävakuutuksen kustannus	Kustannukset yhteensä, 1000 €		206,3	197,2	206,6	208,5
	Kustannukset/vakuutettu, €		0,67	0,64	0,67	0,68
Metsästäjärekisterin hoidon kustannus	Yhteensä, 1000 €		178,5	183,8	214,7	323,5
	€/rekisteröity henkilö		0,48	0,49	0,70	0,86
Palvelut			2012	2013	2014	2015
Asiakaspalvelutapahtumien kustannus	Kustannukset yhteensä, 1000 €			61,7		
	Kustannukset/tapahtuma, €			15,11		
Sisäiset palvelut			2012	2013	2014	2015
Materiaalipalvelutapahtumien tuotto/tapahtuma	Tuotto yhteensä, 1000 €		-22,9	-46,0	-1,8	-133,3
	Tuotto/ tapahtuma, €		-4,03	-7,88	-0,3	-22,1
Sisäisten palveluiden kustannukset	Kulut yhteensä, 1000 €		1361,5	1433,3	1243,9	1194,6
	Yleiskustannus-%		16,1 %	16,4 %	13,3 %	12,5 %
Johtamisen ja tukipalveluiden yleiskustannus	Yleiskustannus, €/HTV		27300	29300	26814	25940
			23,9 %	25,8 %	23,0 %	21,0 %
Tietotekniikan investoinnit	Yhteensä, 1000 €		309,0	222,0	819,9	957,9
	€/htv		4180	2882	10511	12360
Tietotekniikan käyttökulut	Yhteensä, 1000 €		134,4	244,0	273,7	300,7
	€/htv		1810	3169	3508	3880
Toimitilakustannukset	Yhteensä, 1000 €		288,2	307,5	295,8	312,9
	€/ m2		93,3	99,5	93,7	90,4
	€/ htv		3895	3993	3712	4038
Matkakustannukset	Yhteensä, 1000 €		457,7	483,7	430,2	411,2
	€/htv		6180	6282	5516	5306

Liite 1: Taulukko 6

Tuottavuus					
JHT		2012	2013	2014	2015
Tuottavuus lupahallinnossa, päätöstä/HTV	Pyyntiluvat	840	893	682	600
	Hirvieläinten pyyntiluvat	525	763	939	1122
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	210	389	399	335
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	420	381	333	351
	Muut luvat	315	883	875	1053
Palvelut		2012	2013	2014	2015
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv		1,20	1,15	1,74
	Suorite/htv		3400	3800	3960
Sisäiset palvelut		2012	2013	2014	2015
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,920	0,710	0,705	0,84
	Suorite/htv	6239	8210	8484	7163

Liite 1: Taulukko 7

Aikaansaannoskyky					
Kaikki prosessit		2012	2013	2014	2015
Henkilöstötietoja tilinpäätökseen					
Henkilötyövuosien määrä rahoituslähteittäin	Mom. 30.40.50 (rh-maksu)	62	65	62	64
	Mom. 30.40.50 hankerahoitus	3	4	8	9
	Muu rahoitus	9	7	8	4,5
	Yhteensä	74	76	78	77,5
Henkilötyöpanoksen jakauma prosesseittain	Strategia ja johtaminen/viestintä	12 %	13 %	12,8 %	13,1 %
	Kestävä riistatalous	34 %	38 %	35,7 %	36,3 %
	Palvelut	16 %	13 %	14,6 %	16,7 %
	Julkiset hallintotehtävät	19 %	15 %	16,8 %	14,4 %
	Sisäiset palvelut	20 %	21 %	20,2 %	19,5 %
	Yhteensä	100 %	100 %	100,0 %	100,0 %
	Projektien osuus tästä	15 %	17 %	16,5 %	16,7 %
Henkilöstön ikä Jakauma luokkiin	Ikäryhmä				
	20 - 29	5 %	6 %	6 %	8 %
	30 - 39	18 %	19 %	20 %	21 %
	40 - 49	35 %	27 %	22 %	21 %
	50 - 59	34 %	38 %	35 %	36 %
	60 -	8 %	9 %	17 %	14 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	
Keski-ikä, vuotta	Naiset	51,1	51,7	51,1	49,3
	Miehet	45,2	45,2	45,6	46,2
	Kaikki	47,1	47,3	47,3	47,1
Koulutustaso	Lisensiaatti tai tohtori	4 %	4 %	4 %	4 %
	Korkeakoulututkinto	39 %	42 %	43 %	46 %
	Opisto- / AMK -tutkinto	45 %	42 %	42 %	41 %
	Ylioppilastutkinto	3 %	3 %	2 %	0 %

	Keski- / peruskoulu	10 %	10 %	8 %	9 %
	Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %
Työsuhteen laatu	Pysyvä	62	62	64	59
	Määräaikainen	12	14	15	17
Työvoimakustannukset	Kokonaiskustannukset 1000 €/vuosi	4278,4	4484,5	4615,5	4689,6
	Kokonaiskustannukset 1000 €/htv	57,8	58,2	59,1	60,5
	Välilliset kustannukset % palkoista	26,8 %	28,1 %	28,9 %	29,6 %
Lähtövaihtuvuus	Lähtövaihtuvuus, %	2,7 %	2,7 %	3,7 %	11,1 %
Tulovaihtuvuus	Tulovaihtuvuus, %	5,6 %	6,7 %	7,4 %	3,7 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiset	Työkyvyttömyyseläkkelle, %	0 %	0 %	0 %	0
Työterveyshuolto, bruttomeno ilman Kela-korvausta	Työterveyshuoltomenot, €/htv	453	558,7	594	866
Työhyvinvointi-indeksi	Työhyvinvointi-indeksi	13,3	13,0	Ei tutk.	13,5

YHTEISKUNNALLISTA VAIKUTTAVUUTTA TUKEVAT KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOHANKKEET

Hankkeen nimi	Hankkeen kuvaus	Tila
Supikoira After-Life, Pohjois -Suomi	Tavoitteena on estää supikoiran leviäminen Suomessa ja Skandinaviassa jatkamalla ja edelleen kehittämällä Life+ MIRDINEC -hankkeen työtapoja ja toimintamalleja.	jatkuu
Euroopanmajavakannan hoito-ohjelma ja kanadamajavan levinneisyys	Hankkeessa selvitetään mahdollisuudet poistaa kanadamajavat euroopanmajavan esiintymisalueilta ja luoda kanadamajavista vapaa vyöhyke euroopanmajava-alueiden ympärille ja määritellään tarvittavat toimenpiteet. Samoin selvitetään mahdollisuus laajentaa euroopanmajavan levinneisyysalueita esim. valtionmaiden suojelualueille siirtoistutusten avulla ja mahdollisuus lisätä kannan geneettistä monimuotoisuutta muista maista hankittavien yksilöiden avulla. Lisäksi laaditaan suunnitelma majavalajien levinneisyys- ja runsaus-tiedon tarkentamiseksi ja saalistiedon laadun parantamiseksi Oma riista -palvelun avulla. Tärkein sidosryhmä majavakantojen hoidon kannalta on yksityiset maanomistajat ja valtionmaita hallinnoiva Metsähallitus. Maanomistajien, metsästäjien ja muiden asianosaisten asenteita ja ideoita selvitetään osallistamistilaisuuksissa ja kohdenne-tulla kyselyllä. Majavakantojen hoidon ja hallinnan problematiikkaa on jo alustavasti käsitelty epävirallisissa palaverissa, joissa on ollut edustajia riistakeskuksesta, riistantutkimuksesta, Metsähallituksesta ja Helsingin yliopistosta. Hanke alkaa 1.7. ja päättyy 31.12.2015.	päättyi 2015
Metsähanhen pesimäalueiden kartoitus	Hankkeessa kokeillaan eri menetelmiä metsähanhen pesimäalueiden kartoittamiseksi ja kannanseurannan kehittämiseksi. Kohdealueena vuonna 2015: Keski-Pohjanmaa, Oulu eteläinen, ja mahdollisesti Pohjois-Karjala. Hankkeen kokemuksia käytetään pohjana laajemman pesimäkartoitushankkeen suunnittelussa, ja se luo osaltaan pohjaa metsähanhen hoitosuunnitelma-luonnoksessa esitettyjen pesimäkanta- sekä pari- ja poikuelaskentojen toteuttamiselle. Tiedot tukevat metsähanhen kansainvälistä ja kansallista metsästyssääntelyä sekä kartoitusalueiden pesimäkantojen arviointia.	jatkuu
Riistakolmioiden tuottama paikkatieto poikueympäristönäkökulmasta ja tiedon hyödyntäminen metsäsuunnittelussa	Hankkeen hallinnoinnista ja toteuttamisesta vastaa Suomen riistakeskus ja hanke kuuluu Kestävä riistatalous -prosessin alaisuuteen. Suomen riistakeskuksessa Lapin riistapäällikkö Sami Tossavainen vastaa hankkeen käytännön toimenpiteiden valmisteluista, toteutuksesta, opinnäytetyön ohjauksesta ja tuloksien koostamisesta. Hankkeen päävaiheet ovat seuraavat: Hankkeen esivalmistelun aikana selvitetään, ilmaisten paikkatietoaineistojen saatavuutta verraten olemassa olevaan riistakolmioaineistoon. Hankkeen osana tehdään opinnäytetyö, joka tukee hankkeen tavoitteiden toteutumista. Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston kanssa. Opinnäytetyön ohjaa Itä-Suomen yliopiston professori Jari Kouki. Hankkeen aikana pyritään opinnäytetyössä löytämään riistakolmioaineistoja hyödyntäen metsäkanalintujen poikueiden näkökulmasta ekologisesti keskimääräistä parempia poikue-elinympäristöjä ja niiden ominaispiirteitä. Näiden ominaispiirteiden hyödyntämiseen ja kyseisten kohteiden huomioimiseen jokapäiväisessä metsätaloudessa	päättyi 2015

	<p>pyritään luomaan toimintamalleja.</p> <p>Hankkeeseen palkataan laserkeilausaineistojen käsittelyyn ja aineistojen hyödyntämiseen erikoistunut henkilö, joka selvittää erityisesti laserkeilausaineistojen hyödyntämisen mahdollisuuksia.</p> <p>Hankkeen aikana pyritään selvittämään aluskasvillisuuden merkitystä kanalintupoikueiden ja kanalintujen elinympäristöjen käytössä. Saatavan tiedon käyttöön metsätaloudessa pyritään luomaan alustavat toimintatavat. Esimerkiksi saatavia tuloksia voidaan hyödyntää seuraavissa metsätalouden toimenpiteiden suunnitteluun liittyvissä asioissa: ennakkoraivauksen voimakkuus, riistatiheikköjen määrä/ha.</p> <p>Jos tavoitteissa onnistutaan, pyritään tulosten mukaiset menetelmät saattamaan käytännön metsätalouden toimintaan tulevien hankkeiden avulla.</p>	
Metsäpeurakannan hoito Kainuussa	Kainuun riistakeskusalue toteuttaa metsäpeurakannan hoidossa maa- ja metsätalousministeriön laatimassa, valtakunnallisessa metsäpeurakannan hoitosuunnitelmassa olevia toimenpide-ehtotuksia sekä tulosohjauksessa sovittavia tehtäviä. Pää tavoitteina on turvata metsäpeuran rotupuhtautta sekä avustaa RKTL:a peurakannan kehitykseen vaikuttavien tekijöiden selvittämisessä. Rahoitus oli myönnetty 28.8.2014 vuodelle 2014	päättyi 2015
Suurpetovahinkojen estäminen ja siihen liittyvään kokeilutoiminta	Sähköaitatarvikkeiden hankinta mehiläisvahinkojen torjuntaan ja karkoituslaitteiston kokeilut. Rahoitus myönnetty 18.4.2013 vuosille 2013 – 2014 ja 28.10.2014 vuosille 2014 – 2015	jatkuu
Taantuvien riistavesilintujen hoidon toimenpideohjelma	Hankkeessa selvitetään taantuvien riistavesilintujen tärkeimmät pesimis-, poikue- ja kerääntymisalueet, elinympäristöjen tila ja hoidon tarve sekä pienpetojen pyynti ja vapaaehtoisten metsästysrauhoitusten mahdollisuudet näillä alueilla ja laaditaan niiden perusteella toimenpide-ehdotukset hyödyntäen metsästäjien, maanomistajien ja lintuharrastajien paikallistuntemusta, muita saatavilla olevia tietolähteitä (esim. riistantutkimuksen saalistilastot, lintuatlas, Tiira-lintuhavaintopalvelu) ja muissa maissa (esim. Tanskassa) hyviksi havaittuja käytäntöjä. Samoin laaditaan suunnitelma tiedotuskampanjaksi, jonka tarkoituksena on kohentaa metsästäjien lajintuntemustaitoja, tietoja eri vesilintulajien kantojen tilasta, hyvistä metsästystavoista ja nykyistä laadukkaamman saalistiedon keräämisestä Oma riista -palvelun avulla. Hanke alkaa 1.1. ja päättyy 30.6.2015.	päättyi 2015
AIHTS	Hankkeen tavoitteena on luoda järjestelmä, jonka puitteissa voidaan testata ja tyyppihyväksyä yleisimmin Suomessa käytössä olevia supikoirapyynnin loukkumalleja niin, että kansainvälisen kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen (International Agreement on Humane Trapping Standards) edellytykset täyttyvät.	jatkuu
Suurpetoseurantojen kehittäminen -yhteishanke	Tavoitteena oli kehittää ja testata yhteistyössä Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kanssa laskentamenetelmää, joka tukee nykyistä suurpetohavaintojärjestelmää ja parantaa havaintoihin perustuvien kanta-arvioiden tarkkuutta erityisesti ilveksen tihentymäalueilla. Tavoitteena on myös osallistaa sidosryhmiä suurpetokantojen seurantaan. (2011-2013: Etelä-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Satakunta, Uusimaa. 2013-2013: Etelä-Häme, Kaakkois-Suomi, Kainuu, Pohjanmaa, Rannikko-Pohjanmaa, Varsinais-Suomi). Rahoitus oli myönnetty 30.10.2013 vuosille 2013-2014.	jatkuu

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen estäminen	Määrärahalla hankittiin Trico- syönninestoainetta, jota on käytännössä testattu Suomessa kahden vuoden ajan. Saatujen kokemusten mukaan Trico on oikein käytettynä erittäin tehokas ja pitkävaikutteinen syönninestoina hirvieläinvahinkojen ennaltaehkäisemiseen. Se on tarkoitettu havu- ja lehtipuiden taimien suojaamiseen. Rahoitus oli myönnetty 21.2.2013 vuosille 2013 – 2014 ja 11.11.2014 vuosille 2014 -2015.	jatkuu
Hirvieläinten kannanhoidon kehittäminen-jatkohanke	<p>Hankkeen päätavoitteena oli parantaa hirvieläinten rakenteellisen verotuksen koulutusmateriaaleita, joiden avulla voidaan tukea muun muassa hirvitalousalueiden toimintaa. Tavoitteina oli myös hirvitietojärjestelmän kehittämisen tukeminen ja hirven metsästysaikoihin liittyvien selvitysten tekeminen.</p> <p>Lisäksi tavoitteena oli kehittää ja tukea entistä selkeämpien alueellisten tavoitteiden ja toimintaohjelmien luomista pienten hirvieläinten kannanhoidolle.</p> <p>Poiketen rahoitushakemuksesta rahoitus myönnettiin vain vuoden 2015 loppuun saakka, joten hankkeessa keskityttiin hirven hoitosuunnitelman jalkauttamisen loppuunsaattamiseen.</p>	päättyi 2015
Villisikakannan hoito ja afrikkalaisen sikaruton torjuntaohjelma	<p>Hankkeen tavoitteena oli villisikatietouden kerääminen afrikkalaisen sikaruton torjunnan näkökulmasta. Hankkeessa luotiin toimenpideohjelma villisikakannan hoitamiseksi siten, että taudin puhkeamiseen varaudutaan ja metsästäjien rooli taudin torjunnassa kuvataan. Lisäksi painotettiin kantatiedon tarkentamista.</p> <p>MMM otti hankesuunnitelman ja hankkeen käyttöönsä ja vastasi hankkeen toteuttamisesta ministeriöveloitetusti.</p>	päättyi 2015
Life+ Return of Rural Wetlands	Maa- ja metsätalousministeriön sitoumus Life+ Return of Rural Wetlands -hankkeen rahoittamiseksi vuosittain 70 000 eurolla vuosina 2011–2015.	päättyi 2015
Askel riistametsään	<p>Hankkeen päätavoitteet ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jalkauttaa riistan elinympäristövaatimuksia huomioon ottavia käytäntöjä metsätalouden toimenpiteisiin 2. Kehittää kustannustehokkaita ja maanomistajalähtöisiä toimintamalleja vähäpuustoisten ojitettujen soiden kunnostamiseen 3. Saada aikaan alku muutokselle, jolla normaalia metsäkäsittelyä muutetaan riistalajit ja monimuotoisuus paremmin huomioivaan suuntaan, joka perustuu maanomistajien ja metsäammattilaisten lisääntyneeseen kiinnostukseen ja osaamiseen 	jatkuu
Kipinä riistametsänhoitoon	Hankkeen tavoitteena on edistää Riistametsänhoito-hankekokonaisuuteen liittyvää viestintää ja tuoda Suomen riistakeskuksen aihepiirin työtä esille monikanavaisella viestinnällä. Tavoitteena oli myös edistää ja tukea materiaalien käyttöönottoa.	päättyi tammikuussa 2016

YLEISAVUSTUKSELLA TOTEUTETTAVAT KEHITTÄMISHANKKEET

Hankkeen nimi	Hankkeen kuvaus	Tila
Portal- ja riistatietohanke	Oma riista -palveluun tehtiin vuoden 2015 aikana kehityspiirteitä ketterillä menetelmillä. Palvelusta muodostui metsästäjän omien tietojen hallintaväline sekä erilaisten riistaan liittyvien tietojen tallennus- ja havainnointipaikka. Mobiiliominaisuudet palveluun tuotettiin lähes samanaikaisesti. Syksyllä toteutettiin osana Hirvitietohanketta yhteistyönä LUKE:n kanssa hirvitietopilotti, jonka tulosten perusteella alkaa 2016 hirveen liittyvien tietojen sähköinen kerääminen koko maassa.	Kesken
Riistanhoitoyhdistystoiminnan kehittäminen	Rhy-toiminnan, yhteistyömahdollisuuksien ja etenkin toiminnanohjaajan työn kehittäminen, hyvien käytäntöjen laajempi käyttöönotto	Kesken, (jatkuu 4/2016 saakka)
Metsästäjäututkinnon uudistus	Metsästäjäututkinnon ja siihen liittyvän koulutusjärjestelmän nykyaikaistaminen	Käynnissä
Lupahallinnan sähköinen asiointi	WebLH -ohjelmistoa jatkokehitettiin pienimuotoisesti vuonna 2015. Sähköisen lupahaun toimintoja kehitettiin ja lupatyyppejä lisättiin. Lupatiedot siirtyvät Lupahallintaohjelmistosta Oma riista-palveluun ja päinvastoin. Saaliiden kirjaaminen sähköisesti lisääntyi merkittävästi vuoden 2015 aikana.	Kesken (Jatkuu muilla lupatyypeillä 2016)

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO

LIITE 3

HALLITUS toimintavuonna 2015

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen pj.	Einari Kapiainen
Asko Keski-Nisula, varapj.	Risto Hanhineva
Leo Houhala	Esa Rätty
Erkki Huhta	Ari Ohinmaa
Martin Hägglund	Mathias Lindström
Markku Pärssinen	Toimi Kalliokoski
Vilppu Talvitie	Heikki Lehtinen
Vesa Ruusila	Riitta Rahkonen
Aarno Puttonen	Vesa Malila
Marko Mikkola	Sirpa Kuhlström

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Hannu S. Laine, puheenjohtaja	Mikko Simola
Mikael Antell, varapuheenjohtaja	Markku Tuominen
Juhani Kukkonen	Matti Koppanen
Ilkka Tiainen	Matti Soukka
Matti Kemppainen	Mikko Kannainen
Yrjö Soidinmäki	Ilkka Leppänen
Jari Huhtamella	Timo Kovala
Jukka Vänttilä	Jouko Arvo
Pauli Kiviluoma	Sauli Ojatalo
Heikki Toijala	Pertti Salminen
Veikko Sorsa	Pentti Pulkkinen
Juha Savolainen	Marko Metso
Mathias Lindström	Mikael Nyholm
Erkki Kallio	Matti Tervakangas
Marko Perkkiö	Patrick Johansson
Sami Niemi	Vilppu Talvitie
Matti Osara	Esko Hyvärinen
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Pekka Helle	Päivi Eskelinen
Johnny Sved	Lauri Saaristo
Mikko Tirola	Timo Leskinen
Lauri Kontro	Panu Hiidenmies
Vesa Luhta	Sami Lyytinen

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Reijo Orava	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispa	hallintopäällikkö
Klaus Ekman	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 4

	2012	2013	2014	2015
<u>PÄÄTÖSTYYPPI</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>
ML 10 §	150	140	71	68
ML 26 §	1974	1892	1915	1919
ML 29 §	212	216	255	285
ML 40 §	16	10	9	5
ML 41 §:n 3 momentti	21	18	26	24
ML 41 a §:n 1 momentti	196	154	102	124
ML 41 a §:n 3 momentti	407	316	328	355
ML 41 b §	697	663	625	227
ML 41 c §	54	48	48	47
ML 41 d §	-	30	46	34
ML 42 §	21	25	20	35
ML 49 a §	6	0	0	0
ML 52 §:n 1 momentti	41	37	34	33
ML 52 §:n 3 momentti	45	37	36	35
Kielletyt pyyntivälineet	-	1	21	12
Täydennyspäätös	-	1	0	1
Hakemusten peruuttaminen	58	32	42	36
Tutkimatta jättäminen	17	3	5	7
Nimittämispäätökset (rhy)	274	107	132	118
Yhteensä	4189	3730	3715	3365

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2015

Liite 5.

Ala-ajos	Ilkka	Kenttäpäällikkö	Keskushallinto
Alanne	Annamari	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Hallintosihteeri	Keskushallinto
Ekman	Klaus	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Hakala	Sirpa	Hallintosihteeri	Pohjanmaa
Heikkilä	Juha	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Hepo-oja	Harri	Riistasuunnittelija	Oulu
Hermansson	Jörgen	Riistapäällikkö vs.	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Johdon sihteeri	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Riistasuunnittelija	Pohjois-Häme
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Juntti	Jussi	Kenttätööntekijä	Keskushallinto
Juntunen	Ritva	Hallintosihteeri	Kainuu
Kainulainen	Urpo	Riistasuunnittelija	Lappi
Kapiainen	Keijo	Riistapäällikkö	Oulu
Karvinen	Airi	Hallintosihteeri	Kaakkois-Suomi
Keränen	Jukka	Riistapäällikkö	Kainuu
Kiiveri	Seija	Hallintosihteeri	Keski-Suomi
Kilpeläinen	Pekka	Kenttätööntekijä	Keskushallinto (Kainuu)
Kiukas	Erkki	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Kolu	Pirjo	Siivooja	Keskushallinto (Laitiala)
Konttinen	Ari	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Korhonen	Tuija	Hallintosihteeri	Satakunta
Kotilainen	Reijo	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Kuhlström	Sirpa	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Etelä-Savo
Laukkanen	Paula	Projektityöntekijä	Keskushallinto
Lehikoinen	Pekka	Taluspäällikkö	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa
Lönnfors	Carola	Hallintosihteeri	Uusimaa
Marjakangas	Arto	Projektityöntekijä	Keskushallinto
Miettinen	Janne	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Mäkimartti	Juha	Kenttätööntekijä	Keskushallinto
Niemelä	Timo	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Nikunlaakso	Maria	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto

Nurmi	Jarkko	Riistatalouspäällikkö	Keskushallinto
Nyysönen	Erkki	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Oksanen	Ritva	Hallintosihteeri	Oulu
Orava	Reijo	Johtaja	Keskushallinto
Paasimaa	Marko	Erikoissuunnittelija	Kainuu
Paavola	Heli	Riistasuunnittelija	Varsinais-Suomi
Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Piironen	Antti	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Rauhala	Jyri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme
Riikonen	Kaija	Hallintosihteeri	Keskushallinto
Ruuskanen	Tuula	Hallintosihteeri	Pohjois-Savo
Salo	Ohto	Riistasuunnittelija	Pohjois-Savo
Siekinen	Juha	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Logistiikkasuunnittelija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Hallintosihteeri	Pohjois-Häme
Södergård-Ahlskog	Lena	Hallintosihteeri	Rannikko-Pohjanmaa
Tanskanen	Jouni	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Ticklen	Laura	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Varjus	Tuula	Hallintosihteeri	Etelä-Savo
Vartiainen	Petri	Riistapäällikkö	Etelä-Savo
Väyrynen	Henna	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Projektipäällikkö	Keskushallinto

YHTEENSÄ

76